

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1⁰⁰, lanskolotne 2⁰⁰; me-
sečna naročnina Din 20⁰⁰, za tu-
jino 80⁰⁰. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 28. Telefon
uredništva 80-70, 80-89 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo
Oglas po tarifi in dogovoru

Uprava

v Ljubljani, Gradišča 4, tel. 30-68,
Podružnice v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-00.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15 621.

Št. 132

Ljubljana, petek, dne 12. junija 1931

Leto II.



Andrew Mellon

Finančni minister Zedinjenih držav Andrew Mel-
lon obišče v kratkem Evropo, kjer bo proučil
evropske gospodarske razmere.

Proračunski primanjkljaj v Parizu

Pariz, 11. junija. AA. V proračunskem odboru
je poročevalec izjavil, da je lansko proračunsko
leto imelo dve milijardi primanjkljaja. To je
največji primanjkljaj, kar ga je doslej pokazal
proračun.

Angleško-nemški naj sledi še francosko-nemška konferenca

Pariz, 11. junija. d. Levičarsko-radikalni listi
predlagajo, naj zunanji minister Briand po
vzgledu ministrskega sestanka med Nemčijo in
Anglijo povabi nemškega državnega kancelarja
dr. Brüninga in zunanjega ministra Curtiusa
v bližnjem času na svoje posestvo na deželi v
Cocherelu, kjer bi se vršila nemško-francoska
konferenca, ki bi podrobno obravnavala vsa
med obema državama viseča življenska vpra-
šanja.

Gandhi le pojde v London

Bombaj, 11. junija. AA. Izvršni odbor indij-
skega kongresa je sprejel resolucijo, naj se
Gandhi udeleži indijske konference v Londonu,
tudi če ne bi prišlo do sporazuma v občinskem
vprašanju.

Ne vojska, ampak denar odločuje

Ottawa, 11. junija. AA. Kanadski ministrski
predsednik Bennett je v spodnji zbornici dejal,
da je kanadska vlada razpravljala v zadnjih
dnevih o nakupu Labradorja od Fundlandske.
Pred par dnevi je bil novofundlandski ministr-
ski predsednik sir Ronald Squires v Montrealu,
kjer se je pogajal za posojilo Novofundlandske.
V tem primeru odstopi Novofundlandska ka-
nadski vladi del Labradorja.

Parlamentarni običaji

Atene, 11. junija. AA. O priliki debate o no-
vem finančnem zakonu je prišlo v parlamentu
do spora med predsednikom vlade Venizelom
in bivšim ministrom Kafandarism. Venizelos
je dejal, da opozicija s svojim trdovratnim stali-
ščem proti finančnemu zakonu ne dela pravilno,
ker je neki opozicijski vodja in njegov bivši
minister njemu, Venizelu, svetoval, naj proti
opozicijskemu demagoškemu tisku ustvari vla-
din demagoški tisk. On je ta predlog odbil. Nato
je vstal Kafandaris in izjavil, da Venizelos meri
nanj, toda on da ni nikoli stavil takega pred-
loga. Venizelos je Kafandarisu odgovoril, da ga
ne more več titulirati z gospodom in če ne bi
bil predsednik vlade, bi ga oklofutal in pozval
na dvoboj. Venizelos je pisal predsedniku parla-
menta pismo, v katerem zahteva časno razso-
dišče, ki naj razsodi ta spor. Kafandaris je ta
predlog sprejel. V razsodišču bodo vsi šefi
strank, predsedoval pa mu bo predsednik parla-
menta Sofulis.

Smrtna kazen bo v Švici odpravljena

Bern, 11. junija. AA. Poslanska zbornica je
razpravljala o enotnem kazenskem zakoniku.
22 poslancev je glasovalo za odpravo smrtne
kazni, 14 katoliško konservativnih glasov je bi-
lo za. Nacionalni svet je že prej z veliko večino
odklonil smrtno kazen.

Rezultati senatorskih volitev v Romuniji

Bukarešta, 11. junija. n. »Cuventul« poroča o
končnih rezultatih senatorskih volitev v Romu-
niji. Vladina stranka je dobila 145 mandatov,
liberalna 43, nacionalno-kmetijska 20, madjarska
2, disidentsko-liberalna pa 7 mandatov.

Ko so končno javno odločevali o rezultatih
poslanskih volitev, so razveljavili en mandat, ki
ga je dobila madjarska stranka v Transilvaniji.
Mandat so priznali stranki Avarescuju. Madja-
re pa bo na ta način v poslanski zbornici za-
stopalo 10 poslancev.

Jugoslovanski bojovníki v Franciji

Obisk francoske kolonijalne razstave - Iskrenost francosko-jugoslovanskih odnošajev
Naš položaj nas vodi k zvezi s Francijo - Na mesto Rusije je stopila Francija

Pariz, 11. junija. AA. 400 bivših jugo-
slovanskih bojovníkov je obiskalo včeraj
kolonijalno razstavo v Vincennesu. Spre-
jel jih je tajnik razstavljalnega odbora kot
zastopnik maršala Liautheya. Zaželel jim
je pristočno dobrodoščilo. Po ogledu raz-
stave je bil prirejen jugoslovanskim bo-
jovníkom v velikem paviljonu banket. Po-
leg jugoslovanskih delegatov in predst-
avnikov jugoslovanskega poslanstva so pri-
sostvovali banketu predsednik zveze bivi-
ših francoskih bojovníkov general Ulmo,
predsednik »Poilus d'Orient« Macherauld
in mnoge druge osebnosti. V svojih go-
vorih so se francoski predstavniki zahva-
lili bivšim jugoslovanskim bojovníkom, da
so obiskali Francijo. V imenu Jugoslova-
nov se je zahvalil za lep sprejem g. Savič.

Pariz, 11. junija. AA. Delegati bivših
jugoslovanskih bojovníkov in rezervnih ofi-
cirjev so se večer ob 11. dopoldne vrnili
v Pariz. Tam so šli na grob generala Sar-
railla, ustanovitelja solunske fronte, in po-
ložili nanj venec. Generalova vdova je
bila zadržana in se te slovesnosti ni mogla
udeležiti, vendar je sporočila, da bo tudi

ona ohranila veliko ljubezen, ki jo je po-
kojni general izkazoval jugoslovanskemu
narodu. Nato so delegati odšli na jugoslo-
vansko poslanstvo v Parizu, kjer jih je po-
zdravil poslanik dr. Spalajković. V po-
zdravnem govoru je rekel med drugim:

»Srečen sem, da morem sprejeti v svo-
jem in skupnem domu nas vseh jugoslo-
vanske bojovníke, ki so prišli, da vrnejo
obisk svojim francoskim tovarišem. Sre-
čen sem zato, ker ste vi napravili veliko
delo, ki ga mi zdaj dokončujemo z vašo
čvrsto pomočjo. Vi ste najdragocenejši po-
močniki politikov in državnikov, ki so na
graničnem temelju izgradili to veliko delo.
Čudovita je iskrenost francosko-jugoslo-
vanskih odnošajev, ki so čvrsti in trajni.
Naša zveza je izraz najlogičnejše potrebe,
izraz čustev srca in duše, ki so večna.
Sami ste se pri tem obisku prepričali o
iskrenosti, trdnosti in neizpremenljivosti
francoskih čustev, kjer ni nič diplomat-
skega, ne političnega. Prepričali ste se,
da sta naši dve državi zvezani z nerazdru-
ljivimi vezmi. To ste čuli tudi na najvišjem
mestu, in ni dvoma, da so ta čustva in to

soglasje čvrstejša od vseh pogodb. Ne po-
zabite, da izvirajo te vezi iz prošlosti. Ne
pozabite, da je treba imeti pred očmi
prošlost in da nas naš položaj v Evropi
vodi k zvezi s Francijo, ki je nenadomest-
ljiva. O priliki nemško-avstrijskega posku-
sa so se čuli nasprotni glasovi, vendar ne
pozabite, da se je Francija pokazala naj-
logičnejšo in najrazumnejšo državo v Ev-
ropi. Tudi druge države imajo svoje gospo-
darske interese, vendar se od nobene iz-
med njih ne more zahtevati, naj se od-
reče svobodi in neodvisnosti.»

Govor dr. Spalajkovića so prisotni spre-
jeli z navdušenimi vzkliki Nj. Vel. kralju
Aleksandru in Jugoslaviji. Odgovoril mu
je v imenu delegatov bivših bojovníkov g.
Radosavljević. V svojem govoru je nagla-
sil, da bodo bivši bojovníki vedno priprav-
ljeni pomagati Nj. Vel. kralju in kraljevski
vladi in diplomatom pri njihovih velikih
smotih v korist kralja in domovine. Ko-
rakali bodo po poti, ki jim jo je pokazal
Nj. Vel. kralj. Ko je izginila Rusija, je sto-
pila na njeno mesto Francija kot naša naj-
boljša prijateljica. Živela Francija!

Vatikan se strogo drži lateranske pogodbe

Pritisk na vatikansko glasilo - Vatikan se drži strogo odredb konkordata - Pomirjenje?

Pariz, 11. junija. n. Po sistematičnem
navalu na katoliške organizacije v Italiji,
je fašistični tisk radostno pozdravil odlo-
čitev notranjega ministra o razpustu vseh
katoliških organizacij. O incidentih, ki so
se v zvezi s tem dogajali in o sporu, ki je
nastal med Vatikanom in fašistično Italijo,
niso smeli fašistični listi nič pisati. Da bi
italijanska javnost o tem kaj ne izvedela
z drugih strani, je bila poostrena cenzura
pri uvažanju tujih listov v Italijo. Vati-
kanski organ »Osservatore Romano« pri-
naša sedaj pritožbe svojih naročnikov v
inozemstvu, da lista ne prejema v redu.
List opozarja naročnike, da uprava list
redno odpravlja, pač pa ga fašistična obla-
stava na italijanskih železnica zadržuje.

Vatikan je takoj po razpustu katoliških
organizacij poslal dve protestni noti, na ka-
tere je fašistična vlada šele predsinočnim
odgovorila. Italijanski poslanik pri Vati-
kanu De Vecchi ves čas, dokler je fašistična
vlada izvajala svojo akcijo proti katoliške-
mu pokretu, sploh ni prihajal v Vatikan.
Šele ko je bila ta akcija končana, je pri-
šel De Vecchi in izročil Paccelliju odgovor
fašistične vlade na protestne note Vati-
kana. V tukajšnjih dobro poučenih krogih
trde, da Vatikan odločno odklanja vsakrš-
ne posredovalne predloge fašistične vlade,
ki bi hotela katoliško akcijo postaviti pod
kontrollo nekega italijanskega kardinala.
Vatikan se drži jasnih odredb konkordata
in vztraja odločno na svojem stališču ter

ne dovoljuje, da bi se katoliška akcija v
katerikoli pogledu rekonstruirala, tem-
več zahteva, da deluje dalje pod neposred-
no kontrolo in zaščito Vatikana.

Rim, 11. junija. AA. Napetost med kato-
liško cerkvijo in italijansko vlado se je
včeraj nekoliko ublažila. Predsednik kato-
liške akcije, ki mu očitajo fašisti protire-
žimsko propagando, je odstopil. Na drugi
strani je policija aretirala tri osebe, ki so
osumljene, da so poškodovale sedež kato-
liških društev. Vatikan zanika, da bi ime-
la katoliška akcija politične cilje. Italijan-
ska vlada je pa obljubila, da bo kaznovala
protikatoliške izgrede.

Velike demonstracije v Nemčiji

Komunisti proti zasilnim odredbam — Barikade na ulicah —
Hudi spopadi s policijo

Berlin, 11. junija. d. Proti zasilni uredbi
so komunisti vpriporili hude demonstra-
cije. Iz mnogih nemških mest prihajajo
poročila o velikih nemirih. V Mannheimu
je prišlo včeraj po podobni komunistični
protestni manifestaciji proti zasilni uredbi
na mnogih krajih notranjega mesta do hu-
dih izgrediv. V uradnih ulicah, ki peljajo
k Neckarju, so demonstranti iz kamenja

s cestnega tlaka, iz železnih drogav avto-
mobilov in električnih motornih voz po-
stavili barikade, da bi preprečili policiji
prodiranje. Vse svetiljke v teh ulicah so
pobili. Boji so trajali do polnoči. Tudi v
Frankfurtu am Main, Gelsenkirchenu,
Wuppertalu in v severnem Berlinu je pri-
šlo včeraj do podobnih demonstracij.

Zakonski načrt o zemljarini v Angliji

Najvažnejša davčna odredba v Angliji v te letju

London, 11. junija. AA. Za glasovanje o
liberalnem izpreminjevalnem predlogu k
vladnemu zakonskemu načrtu o zemlja-
rini, ki bo v torek ali v sredo v spodnji
zbornici, vlada v političnih krogih veliko
zanimanje.

Izpreminjevalni predlog skuša opustiti
veleposelnike plačevanja posestnega in
dohodninskega davka. Izpreminjevalni
predlog predlaga, naj se dohodninski da-
vek odbije od zemljarine. Rezultat tega
bi bil, da bi nova zemljarina padla na ne-
obdelan svet in da bi država prejela ve-
liko manj tega davka.

»Manchester Guardian«, ki podpira iz-
preminjevalni predlog, priznava, da bo
novi osnutek zemljiškega davka naletel na
prav take kritike kot Lloyd Georgov na-
črt leta 1929, namreč da bodo stroški za
pobiranje tega davka presegali dohodek.
Vendar list priznava, da je predlagani
davčni osnutek eden največjih davčnih od-
redb v sedanjem stoletju.

Listi poročajo, da bo vlada odklonila
liberalni izpreminjevalni predlog, dočim

bo liberalna stranka zahtevala, naj se
sprejme.

Pravijo pa, da se pogajanja med vlado
in liberalci za kompromis o tem vpraša-
nju nadaljujejo in da so liberalci priprav-
ljeni nekoliko popustiti.

Kongres Zveze udruženj slovanskih žen

Varšava, 11. junija. AA. Včeraj je bil sla-
vno odprt kongres zveze Udruženj slovan-
skih žen. Prisotni so bili jugoslovanski in bol-
garski poslanik, predstavnik češkoslovaškega
poslanstva, predsednik poljskega Sejma, za-
stopnik ministra za zunanje zadeve ter mnogo-
številne delegacije raznih korporacij. Kongres
je pozdravil predsednik udruženja Zajednice
slovanskih društev na Poljskem Hubička. Pred-
lagal je predsedništvo kongresa. V predsedni-
štvo so bile izvoljene za Češkoslovaško Maláro-
va, Kapkova in Golova, za Jugoslavijo ga. Pro-
danovičeva, za Poljsko Javorkova in Sedeko. V
imenu bolgarskih žen je pozdravila kongres ga.
Robev, soproga bolgarskega poslanika v Var-
šavi, v imenu Češkoslovaške ga. Lolarova, v
imenu Kola srpskih sester pa ga. Prodanovi-
čeva.

Posvetovanje nemške vlade o reviziji reparacij

Berlin, 11. junija. d. Državni kabinet je danes
imel napovedano ministrsko posvetovanje, na
katerem so bila podana poročila o potovanju v
London in o razpravah v Chequersu. Kabinet je
razmišljal, v kakšni obliki naj bi se spravilo v
tek reparacijsko vprašanje. Čeprav v tem trenu-
tku še ni dobili zanesljivih poročil, mislijo
vendar v političnih krogih, da skoraj ni pri-
čakovati odločilnega koraka v vprašanju re-
vizije reparacijskih plačil, preden ne pride v
Evropo ameriški državni tajnik Stimson in se
potem ponudi prilika, da se z njim porazgovori
o položaju.

Slabi tečaji na berlinski borzi

Berlin, 11. junija. n. Efektna borza je bila
danes izredno slaba. Efekte so ponujali v ve-
likih količinah. Tujih deviz je bilo nakupljenih
za 80 milijonov mark. Meseca junija je državna
banka nakupila za pol milijarde tujih deviz.
Efekti že davno niso stali tako slabo, kakor
danes, ko so nazadovale od 1 do 5 točk.

Sporazum med Nemčijo in Poljsko glede narodnih manjšin

Berlin, 11. junija. d. Kakor poročajo s pouče-
ne strani, so razprave med Nemčijo in Poljsko
o raznih manjšinskih vlogah, ki so bile 25.
februarja 1929 izročene Društvu narodov, in o
raznih drugih spornih vprašanjih glede držav-
nega pripadništva, dovele do sporazuma. Ta
dogovor sta nemška in poljska vlada due 6.
junija t. l. potrdili.

Za sporazum med državami Južne Amerike

Montevideo, 11. junija. AA. Današnji listi pri-
našajo izjavo predsednika urugvajske republike,
kjer pravi, da je sporazum med državami latin-
ske Amerike brezpogojno potreben in da je
Urugvaj vedno pripravljen posredovati med la-
tinskimi državami. Amerike za dosego tega cilja.

Več notranje propagande!

Kadar se govori o naši nacionalni propagandi, vedno se misli le na zunanjo propagando. Deloma je to razumljivo, ker nam je spričo silno delavne in z denarnimi sredstvi dobro podprte nasprotnje propagande lastna zunanja propaganda nujno potrebna. Klevete naših nacionalnih nasprotnikov moramo razgaliti in jih obrezuspešiti in zato moramo gledati na to, da bo naša zunanja propaganda vedno aktivna in vedno čuječa.

Toda nič manj nam ni potrebna tudi dobra notranja propaganda. Z njo moramo doseči, da bo nacionalna aktivnost vsega naroda vedno večja in večja. Ne gre pri tem niti toliko za aktivnost na političnem, ko na gospodarskem polju. Povsod v Jugoslaviji se mnogo dela, povsod ustvarjajo nove hiše, pa tudi nova podjetja. A vse te nove ustvaritve se ne vrše po določenem programu, temveč kakor pač nanese prilika. Tako moremo vedno znova konstatirati, ko se vsled trenutno ugodne konjunktura kar vse vrže na gotovo produkcijo, da nas že v kratkem času zadene nadprodukcija in da potem cene tako padejo, da smo na slabšem, kakor smo bili prej. Hmeljarji bi o tej napaki mogli napisati cela poglavja.

Skratka: naša produktivnost je premalo — ali skoraj nič — organizirana. Nismo si ni jasne niti, kaj najnujnejše potrebujemo, niti ne vemo, kaj bi najhitreje in najuspešneje mogli producirati. Nimamo pa tudi organizacije, ki bi naj poskusila spraviti vso našo produkcijo v pravi tok. Ni pričačkovati, da bi v tem pogledu dosegli v najkrajšem času zboljšanja, ker nimamo niti prave statistike o potrebi našega konsuma niti o sposobnosti naše produkcije. Tavamo v negotovosti in rezultat te negotovosti je, da je vsa naša produkcija v velikem delu le od danes do jutri.

Iz te moreče negotovosti pa je treba priti ven in zato govorimo o potrebi notranje propagande. Kajti glavna naloga te propagande bi morala po našem mnenju biti v tem, da nazorno pokaže vsaj javnosti, kako velike kupčije in kako velike dobičke bi mogli doseči, če bi sami docela zadostili potrebam našega konsuma. Nujno potrebno je, da se izdelajo vsem razumljivi diagrami, ki bi kazali, kaj potrebujemo naš konsum in kaj mora kriti iz tujine, ker se doma ne izdeluje potrebam notranjega konsuma odgovarjajoče blago. Prepričani smo, da bi podjetnost takoj narasla in da bi naša gospodarska osamosvojitev skokoma napredovala, če bi ljudje videli, kje bi se dalo vse zaslužiti denar, če bi znali sami čisto izkoristiti lasten konsumen trg.

Šele ta statistika pa bi nam tudi dala možnost za dobro razdelitev naše produkcije, da ne bi nakrat kar vseh devet banovin začelo izdelovati eno blago, temveč bi se že v kali zatrla vsaka možnost hiperprodukcije. Morali bi stremeti za tem, da pride tudi v najbolj podrobni produkciji do sodelovanja vseh banovin, ker le v tem primeru bo naša produkcija v resnici racionalna.

Poleg te indirektno propagande pa bi morali razviti tudi največje direktno propagando, Država, banovine, mesta in razni avtonomni zastopi vrše sila mnogo dela, za katero pa javnost skoro ne ve. Pravilo bi moralo nastati, da bi se vsako javno delo javnosti do podrobnosti razložilo, da bi vsa javnost vedela, za kaj gre in da bi tako videla, da se njen denar res dobro uporablja. Na ta način pa bi se doseglo tudi najuspešnejše sodelovanje z javnostjo, kar bi zopet samo koristilo produkciji.

Velike so potrebe dežele in če bi še tako intenzivno in marljivo zagrabili vsi za delo, vendar ne bi mogli nakrat dovršiti vsega, kar bi bilo potrebno. Treba je vse delo razdeliti. Najprej izvršiti najnujnejše, potem pride šele drugo na vrsto. A ves ta program je treba javnosti razložiti, da bo vedela, zakaj se ta ali ona stvar pričinja takoj izvrševati in zakaj mora drugo delo še nekaj počakati.

Dobra notranja propaganda mora tudi dvigniti državljansko zavest, dati nov polet narodnemu ponosu, ker bo vsakdo videl, da se mnogo in previdarno dela. Ta zavest bo tudi najbolj okrepila nacionalno čustvo in zato pravimo: več notranje propagande in zlasti na gospodarskem polju!

Letalo »Do X« bo priletelo tudi v Zedinjene države

Friedrichshafen, 11. junija. AA. Iz Washingtona poročajo, da je ameriška vlada dovolila nemškemu letalu »Do X« polet v Združene države.

Uredba o dokladah uradnikom civilnega reda

Beograd, 11. junija. AA. Na podlagi čl. 28 zakona o uradništvu z dne 31. marca 1931 je na predlog finančnega ministra predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković predpisal uredbo o dokladah uradnikom civilnega reda.

I. Osebnostne draginjske doklade.

1. Draginjski razred (§ 26 uradniškega zakona) obseza področje politične občine tistega kraja, v katerem je sedež pristojne oblasti, kjer nameščenec služi.

2. Nameščencu, ki se začasno iz službenih razlogov mudi izven kraja, v katerem je nastavljen (§ 80 uradniškega zakona), pripada v vsakem primeru osebna draginjska doklada tistega draginjskega razreda, v katerega spada kraj, kjer je nastavljen.

3. Mož in žena ne moreta vsak posebej dobiti popolne osebne draginjske doklade, če stanujeta v istem kraju, nego se ena, in sicer manjša, če nista enaki, zmanjša na polovico. Izjemoma pa se jima osebne draginjske doklade ne zmanjšajo, čeprav stanujeta v istem kraju, če ne stanujeta skupaj zaradi ločitve zakona, ne glede na to, ali je ločitev zakona izvedena ali ne.

II. Rodbinske draginjske doklade za ženo.

4. Rodbinske doklade pripadajo nameščencu za zakonito ženo. Nameščencu muslimanske veroizpovedi, ki ima več žen, pripadajo rodbinske draginjske doklade samo za eno ženo.

5. Rodbinske draginjske doklade za ženo ne pripadajo:

a) če je žena aktivna ali vpokojena državna nameščenka;

b) kadar je žena v državni službi kot kontraktualna uradnica, dnevničarka ali honorarna uradnica;

c) če ima žena več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov;

d) če živi žena ločeno od moža v svrhu ločitve zakonske zveze, ne glede na to, ali je ločitev zakona izvedena ali ne.

6. Izjemoma pripadajo možu rodbinske draginjske doklade za ženo, kadar nastopi odst. 1 § 3, ne glede na to, ali se ženi znižajo osebne doklade.

III. Rodbinske draginjske doklade za otroke.

7. Rodbinske draginjske doklade pripadajo nameščencu za vsakega otroka, rojenega v zakonitem zakonu, ali pa pozakonjenega. Rodbinske draginjske doklade za pozakonjenega otroka pripadajo od prvega dne po tistem mesecu, v katerem je bil otrok pozakonjen.

8. Rodbinske doklade za otroke ne pripadajo:

a) ko otrok izpolni 16. leto življenja;

b) ko dobi javno ali zasebno službo z več ko 250 Din čistega dohodka v denarju ali pa isto vrednost v naturi;

c) ko dobi nameščenje v javnem, civilnem, vojaškem, dobrodelnem ali odgajalnem zavodu doma ali v tujini in dobi vzdrževalnino, ki presega 200 Din na mesec;

d) če otrok dobi od domačih ali pa tujih ustanov podporo za šolanje ali kakšne druge stipendije ali miloščino, ki znaša več ko 200 Din mesečno;

e) kadar stoji otrok v trgovino, obrt ali kako drugo podjetje kot učenec in mu delodajalec da potrebno vzdrževalnino.

f) kadar ima otrok več ko 200 Din čistih mesečnih dohodkov iz lastne imovine, premične ali nepremične.

9. Izjemoma bo dobival nameščenec rodbinske draginjske doklade za otroke tudi po izpolnjenem 16. letu, čeprav nastopijo pogoji, navedeni v prejšnjem členu:

a) za hčer, ki vodi očetovo vdovo gospodinjstvo, do polnoletnosti ali pa do njene prejšnje poroke;

b) za otroke, ki je duševno ali telesno trajno nesposoben, da bi se sam vzdrževal;

c) za otroke, ki se šola doma ali na tujem v javni ali priznani zasebni šoli v splošnem ali strokovnem pouku, to pa le za dobo, v kateri ga pristojna šolska uprava vodi kot rednega učenca, najdlje pa do izpolnjenega 23. leta življenja, izjemoma, če se prej poroči ali pa nastopi redni rok pri vojakih. Posejanje večernih ali posebnih tečajev se glede na pravice do

rodbinskih draginjskih doklad za otroke ne smatra za šolanje.

10. Če sta oče in mati državna nameščenca, pripadajo rodbinske draginjske doklade za otroke očetu. Če živita ločeno v svrhu ločitve zakonske zveze, se draginjske doklade izplačajo materi, če je otrok pri njej in ga vzdržuje. Če je samo mati otrokova državna nameščenka, nima pravice do rodbinskih draginjskih doklad za otroke, razen če je oče siromašen ali pa nesposoben za službo. Če je žena državna nameščenca drugič poročena, ima pravico do rodbinskih draginjskih doklad za otroke iz prvega zakona. Če žena, ki ni državna nameščenka, živi ločeno od moža, državnega nameščenca, v svrhu ločitve zakonske zveze, se nakažejo rodbinske draginjske doklade za otroke ženi, če je otrok pri njej in ga vzdržuje.

IV. Splošne odredbe.

11. Nameščenec, postavljenemu iz službenih razlogov v tujini pri državni ustanovi stalnega ali začasnega značaja, pripadajo iste draginjske doklade in sicer:

a) v državah z manj vrednimi valutami v dinarjih;

b) v državah z zdravimi valutami, v valuti dotične države in sicer: ako je vrednost denarne enote dotične države enaka ali manjša od švicarskega franka, se računa dinar ali pari, če je vrednost denarne enote večja od švicarskega franka, pa se računa za enoto toliko, kolikor ustreza švicarskemu franku. Rodbinske draginjske doklade po tej odredbi se bodo plačevale samo za tiste rodbinske člane, ki žive z nameščencem v tujini.

12. Izjemno nasproti prejšnjemu členu pripadajo osebne in rodbinske doklade v dinarjih nameščencu:

a) kateri se v svrhu zdravljenja ali pa rekonvalescence § 84, odst. 6 uradniškega zakona mudi v tujini;

b) kateri je poslan v tujino v svrhu izpopolnitve v neposrednem interesu službe (§ 87 uradniškega zakona).

13. Brezplačno zdravljenje v javni bolnici (§ 88 uradniškega zakona) ne vpliva na pravico do prejemanja osebnih in rodbinskih draginjskih doklad.

14. Pod čistimi dohodki po tej uredbi se razumejo dohodki, ki ostanejo, če se od bruto-dohodkov odštejejo odtegljaji javnih dajatev.

15. Nesposobnost lastnega vzdrževanja po tej uredbi potrdi izpričevalo dveh zdravnikov, ki sta v javni službi.

16. Za sprejemanje rodbinskih doklad bo državni nameščenec prejemal doklade na podlagi prijave, ki jo predpiše finančni minister, če predloži prijavo tri mesece po nastali pravici, šele od prvega dne tistega meseca, ki pride po predani prijavi. Obenem s prijavo je nameščenec dolžan predložiti vsa potrebna dokazila, s katerimi utemeljuje svoje pravice do rodbinskih doklad. Za vsako izpremembo, ki povzroči izgubo rodbinske draginjske doklade, mora nameščenec najkasneje 30 dni po nastali izpremembi predložiti novo prijavo o izpremembi. Drugače nameščenec odgovarja po čl. 17 te uredbe.

17. Nameščenec, ki se o njem dožene, da je predložil neresnično prijavo in po njej prejema rodbinske doklade, izgubi pravico do vseh rodbinskih draginjskih doklad za leto dni, nezakonito prejet denar pa mora vrniti po predpisih čl. 90 uradniškega zakona po sklepu, ki ga je izdal finančni minister. Vrh tega pride nameščenec v disciplinarno preiskavo in se obtoži po kazenskem zakonu zaradi prevare. Za uvedbo disciplinarnega postopka in predajo sodišču je pristojen resorni minister.

18. Vsa potrebna pojasnila glede izvajanja te uredbe izda finančni minister. Pritožbe v sporih, nastalih pri izvajanju te uredbe, se predajo preko pristojne oblasti ministrstvu.

19. Ta uredba stoji v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«. Takrat izgube veljavo odredbe ministrskega sveta o draginjskih dokladah državnih uradnikov civilnega reda D. R. 42.300-1924 z vsemi izpremembami in dopolnitvami, kolikor se nanašajo na državne nameščenke, ki dobivajo osebne in rodbinske draginjske doklade po odredbah uradniškega zakona z dne 31. marca 1931.

Stanje Narodne banke

Beograd, 11. junija. I. V buletinu Narodne banke je bilo objavljeno poročilo o finančnem položaju Narodne banke, dne 8. junija t. l. Iz tega poročila črpamo: Aktiva: kovinska podlaga v kovanem zlatu, kovanem srebru, inozemskih novicah in vlogah v inozemstvu v raznih valutah skupno Din 212.911.000. V primeri s poslednjim poročilom o finančnem položaju Narodne banke se je podlaga znižala za 406.000 Din. Posojila v menicah, vrednostni papirji skupni 1.455 milijonov Din. Porast 8 milijonov Din. Račun za odkup kronskih novčanic nespremenjen. Račun za začasno izmenjavo zmanjšan za 7800 Din, tako da znaša sedaj 126.216.000 Din. Državni dolg nespremenjen. Vrednost državne denarne zaloge za izdajanje novčanic 2138 milijonov Din. Saldo raznih računov višji za 14 milijonov Din. Aktiva v celoti 8.253.198.000 Din. Pasiva: glavnica 50 milijonov Din, od te vplačano 30 milijonov Din. Rezervni fond 13.522.000 Din. Razne obveznosti v poedinih računih 1.033.595.000 Din, zaloge za kupovanje zlata in fondov 83.055.000 Din.

Nova uredba o vojaško-ekonomski stroki

Beograd, 11. junija. I. Na predlog ministra za vojsko in mornarico je Nj. Vel. kralj izdal na osnovi zakona o ustroju vojske in mornarice uredbu o ekonomski stroki. Uredba stoji danes v veljavo. Hkrati preneha veljati uredba o ustroju administrativne šole in tečaja za administrativne podporoči, od 11. decembra 1904 z vsemi svojimi izpremembami in dopolnitvami.

Jugoslovanska akademija znanosti v Zagrebu dobi novo palačo

Zagreb, 11. junija. k. Jutri v petek se na svečan način vzida temeljni kamen za zgradbo nove palače Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu na Trgu kralja Petra.

Mednarodna konferenca zrakoplovne zveze

Bukarešta, 11. junija. AA. Mednarodna konferenca zrakoplovne zveze je nadaljevala sejo v Sinaji. Na sejah so razpravljali o konkretnih predlogih, ki se nanašajo na letala brez motorjev. Nato so bili sprejeti predlogi grške, litovske in kanadske delegacije o sprejemu Grčije in Kanade v mednarodno zvezo. Knez Bibesco se je zahvalil udeležencem konference za diplomo, ki mu je bila izročena in ki so jo podpisali vsi delegati. To važno listino priznanja bo hranil v svojem rodbinskem arhivu.

Danes je predsednik romunske vlade Jorga priredil banket v čast udeležencem. Po banketu so delegati obiskali gradič »Posada«, ki je last kneza Bibesca. Jutri bo konferenca zaključila svoje delo.

»Daily Herald« opominja Brianda

London, 11. junija. AA. »Daily Herald« je objavil članek, kjer kritizira govor francoskega zunanjega ministra, ki ga je imel le-ta v zbornici, »Daily Herald« odklanja Briandovo mnenje, da je Youngov načrt končnoveljav in neizpremenljiv. Dalje pravi, da se lahko o vseh mednarodnih dogovorih prijateljsko razpravlja in končuje, da bo Briandovo stališče škodovalo francoski zunanji politiki in ogrožalo delo za mir.

Potopljena angleška podmornica »Poseidon« izgubljena

London, 11. junija. AA. Admiraliteta naznaja, da je ed vrhovnega poveljnika na Kitajskem Hermes prispelo poročilo, da je bilo na Kitajskem v sredo slabo vreme in da so vse zveze s ponesrečeno podmornico prekinjene. Vrhovni poveljnik ameriškega vojnega brodogradništva v Aziji je ponudil za rešila dela ameriško reševalno ladjo »Pigeon«. Angleški admiral je ponudbo sprejel. Dalje javlja admiraliteta, da so časopisne vesti o tem, da je bila vzpostavljena zveza z 8 možmi v podmornici, neresnične.

Veihaijev, 11. junija. AA. Po zadnjih vesteh je malo upanja, da bi rešili mornarje, ki so v potopljeno podmornico »Poseidon«. Poskus, da bi prišli z njimi v zvezo, se je ponesrečil. Tudi če se posreči dvigniti podmornico, je skoraj izključeno, da bi kateri izmed mornarjev še živel.

Kanada za pojačanje trgovine z dominijoni

London, 11. junija. AA. Danes so objavili poročilo misije, ki je na prošnjo angleške industrijske zveze posetila Kanado. Misija je razpravljala s kanadskimi industrijci in trgovci o gospodarskih vprašanjih in o želji Kanade, da gospodarsko sodeluje z Anglijo in drugimi deli britanske imperije. Končno pravi poročilo, da je zdaj prav ugoden čas za razvoj trgovine med Anglijo in dominijoni.

Amundsen še živ?

Berlin, 11. junija. AA. Ameriški raziskovalec polarnega ozemlja Fiala je poslal sovjetski ekspediciji, ki odputuje iz Arhangelskega 15. julija v polarne kraje, pismo, kjer pravi, da ni izključeno, da je pogrešani raziskovalec Amundsen še živ in da živi na otoku prestolonaslednika Rudolfa blizu Franc Jožefove zemlje. Dobro znani ruski raziskovalec prof. Wiese je izjavil, da bodo Amundsen iskali.

Borba za alkohol — »borba za zmago resnice in svobode«

Pariz, 11. junija. AA. Tu je bil odprt 12. kongres mednarodne zveze proti alkoholni prohibiciji. Resolucija apelira na vse iskrene in zdrave ljudi, da se bore za zmago resnice in svobode.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 11. junija. Še naprej lepo vreme. Le tu in tam nevihte.

Proces proti zagrebškim teroristom

Zagreb, 12. junija. K. Davi ob 8. uri se je nadaljeval proces proti Hraniloviću in tovarišem. Na dnevnem redu je bilo znova čitanje raznih aktov in spisov. Prečitali so poročilo orožnikov, ki so službovali na mostu v času, ko sta zbežala preko meje Babić in Pospišil, nadalje poročilo o izpovedih šivilje Zore Vizontini, ki je bila v službi pri družini Janka Lušine na Sušaku in poročilo orožnikov o atentatu na orožniško vojašnico v Zagrebu. Sledilo je čitanje poročil dr. Ljube Tomašića in tajnika industrijske zveze Marka Baura, poročilo o izpovedih Ivana Polite-a, ki je preiskovalnemu sodniku izjavil, da je bil član častnega sodišča novinarskega društva, ko je ta obravnaval tožbo redakcije »Hrvata« proti uredništvu »Novosti«, v katerih je izšel članek, v katerem so se člani uredništva »Hrvata« imenovali »nacionalni komunisti«. Zanimivo je bilo poročilo beograjske policije o delovanju in potovanjih Gustava Perčeca po njegovi emigraciji. V tem poročilu je bilo podrobno opisano, kod je potoval in s kom se je družil. Naveden je bil tudi neki dopis, ki ga je dobilo državno sodišče za zaščito države in v katerem je bilo rečeno, da bivši polkovnik Ivan Berčević res stanuje na Dunaju v Karolinegasse 7 in da sprejema pošto za Perčeca. Za hrvatske emigrante deluje tudi neki baron West, ki sprejema pošto za ostale Hrvate na Dunaju. Pač pa ni nikakega Kovača. Ime Kovač je bržkone drugo ime majorja Klara, ki vodi madjarsko obveščevalno službo. Popis Kovačeve osebe se docela sklada s tem človekom.

Nadalje so prečitali poročilo policije o pregledu na dvorišču gostilne Zebić o izpovedih

novinarja Petra Mihočevića. Po kratkem odmoru je predsednik razglasil sklep sodišča, da se zavrnejo vsi predlogi obrambe, o katerih od sedaj sodišče še ni sklepalo. Branitelji so prijavili revizijo. Predsednik je še izjavil, da je na podlagi svoje dekretijske oblasti pozval za pričo dr. Maročina. Nato se je razvila obširna debata na predlog braniteljev, da se ponovno izvrši ogled v Petrinjski ulici, da bi se dokazalo, da je kretanje dveh avtomobilov tam nemogoče. S tem pa bi se pričevanje Petarove izkazalo kot netočno.

Nato so nadaljevali s čitanjem aktov. Prečitali so poročilo nadzornika policijskih detektivov Ivana Berca, ki je zaslišal Križnjaka. Sledil je nov odmor, po odmoru pa so prečitali zapisnik o izpovedih Marka Lovra o atentatu na orožniško vojašnico v Zagrebu, nadalje članek iz »Slobodne Tribune« o vlogi frankovstva v našem življenju. Končno je predsednik zaslišal izpovede v orožju, ki so ga našli pri obtožencih in nato je zaključil današnjo razpravo. Proces se bo jutri nadaljeval.

Francoska policija prijela tri bolgarske razbojnike

Pariz, 11. junija. AA. Havas poroča iz Marseillesa: Policija je prijela tri bolgarske razbojnike, in sicer Danča Petkova, Uzunova in Bojana Georgijeva, ki so napravili v Bolgariji in v Jugoslaviji preko 20 težkih zločinov in nekoliko umorov. Pri preiskavi njihovih sob v hotelu je policija našla dokumente in orodje. Zločinci bodo izreženi bolgarskih oblastvom.

Ban dr. Drago Marušič kum sokolskega prapora

Uprava Sokolske župe Maribor je prejela brzojavno obvestilo, da bo kumoval novemu praporu, ki ga razvije sokolska župa na župnem zletu v Mariboru v dne 28. in 29. t. m. ban Dravske banovine brat dr. Drago Marušič.

Ta lepa gesta br. dr. Marušiča, ki je znan kot odlični Sokol se v dobi sokolovanja na Primorskem, je vzbudila med Sokolstvom veliko radost. V Mariboru se vršijo že obširne priprave, da bo župni zlet in sprejem sokolskega kuma nadvse veličasten in dostojen. Banu bratu dr. Marušiču pa izreka mariborsko Sokolstvo svojo bratsko zahvalo in mu kliče sokolski: Zdravo!

Delovanje Kmečke prosvete v laškem srezu

3. maja t. l. se je sestel v osnovni šoli v Laškem širši odbor Kmečke prosvete za srez Laško. Navzočih je bilo 50 delegatov, najboljših gospodarjev-kmetovalcev, učiteljev in drugih. Sestali so se po sklepu na socialno-gospodarskem tečaju, da si izberejo ožji odbor, katerega naloga je, izvesti program kmečke prosvete v srezu.

Navzoči so bili zastopniki vseh nekdanjih političnih strank. To so ljudje, ki hočejo pošteno in vneto vrtiti prosvetno delovanje med ljudstvom našega sresa. Vsi delegati so sami vneti državljani, ki nosijo ljubezen do države in našega kralja v sreu, a ne na jeziku, ki so že pozabili na nekdanje nesrečne politične čase in ne poznajo drugega človekaško družbo, kateri hočejo koristiti. Res je, da je ravno v tukajšnjem srezu še nekaj ljudi, ki žalujejo iz raznih razlogov za preteklimi časi, ki še sedaj potrebujejo vsa mogoča sredstva, da bi se spremenilo sedanje mirno stanje, in hujskajo nevedno ljudstvo.

In ravno kmečke prosvete ena najvažnejših nalog bo ta, da pobija hujskanje in pouči ljudstvo o resničnem stanju, ga vzgaja v državnem jugoslovanskem duhu in ga odteguje po možnosti vsem vplivom, ki delujejo razdiralno zlasti na njegov narodnostni jugoslovanski čut.

Izvolili so odbor, kateremu načeljuje o. Ferdo Roš, nadzornik g. Potočnik. Ker ni bil prisoten predsednik, je vodil sejo njegov namestnik podpredsednik, ki je v krasnem nagovoru vzpodbujal navzoče k resnemu stvarnemu delu med narodom. Sprejeli so nekaj resolucij o zadevah, ki so zlasti za našega kmeta najaktualnejše. Dalje je bil sprejet sklep, da se sestane širši odbor vsaka dva meseca k seji.

Zborovanje učiteljskega društva za konjski srez

Konjice, 10. junija.

Konjsko sresko učiteljsko društvo je zborovalo v soboto 6. t. m. v Lučah pri Konjicah ob navzočnosti 39 članov. Zborovanje je bilo združeno z hospitacijo v poskušnem razredu delovne šole. To oddeljenje poučuje gđ. David Ruža. Obravnavala je snov iz domoznastva, na podlagi poučne ekskurzije, ki jo je bila dan poprej priredila razrednica s svojimi učenci. Otroci so sledili razpravljanju zelo živahno in z velikim zanimanjem. Njih odgovori in vprašanja so bili povsem samostojni ter so vodili razgovor samostojno. Marljiva razrednica je pokazala prav lep uspeh v delovni šoli.

Po končani hospitaciji se je nadaljevalo zborovanje, in sicer se je najprej prečital zapisnik, h kateremu je tov. predsednik g. Schell Henrik pripomnil, da žal ni bilo mogoče zborovati ta dan na Prihovi kakor je bilo prvotno določeno, ker se je pri zadnjem zborovanju izpregledal odlok, ki določa, da se morata vršiti dve zborovanji v hospitacijskih razredih. Nato so sledili dopisi med drugimi tudi dopis U. G. P. o obveznem pristupu k poslovalnici. Tukajšnje učiteljsko je že itak včlanjeno. Prečital se je tudi dopis o likvidaciji poverjenstva in vseh društev, ki niso bila organizirana. Obrazložil se načrt o sistemizaciji razredov, oz. učnih mest. Tov. predsednik je tudi obširno poročal o seji ožjega sosveta, katere se je udeležil. Stališ

tistika o prosvetnem delovanju učiteljstva je treba čimprej izpolniti in poslati tov. Sekirniku.

Nato se je vršil še pogovor o hospitaciji, kjer je izrazilo več tovarišev svoja mnenja. Končna kritika je bila prav pohvalna.

K prihodu naših rojakov iz Amerike

Ljubljana, 11. junija.

Včeraj se je vršila v prostorih Delavske zbornice seja, ki so se je med drugimi udeležili: Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev, Narodni izseljeniški odbor v Ljubljani in odposlanec organizacije izseljencev v Zagrebu.

Sklenjeno je bilo, da se priredi skupini izseljeniških izletnikov iz Amerike, ki jo bo vodil g. Mladinec iz Newyorka ob prihodu dne 27. junija zjutraj na obmejni postaji Jesenice slovesen sprejem in da se ji nudi med vožnjo do Ljubljane zakusek.

Ljubljana bo te izletnike, večinoma bratje in sestre iz savske banovine, najslavesnejše sprejela, pozdravila in pogostila.

Ti izletniki bodo slovesno otvorili v dvorani Delavske zbornice izseljeniški kongres, ki se bo potem nadaljeval v Zagrebu in končal v Beogradu. Ti izletniki bodo še isti dan ob 17. nadaljevali pot do Zagreba.

Druga skupina izseljeniških izletnikov iz Amerike, večinoma člani Kranjske slovenske katoliške jednote v Jolietu bo dospela dne 29. t. m. zjutraj na Jesenice. Spored sprejema je za to skupino isti, kakor za prvo.

Družba sv. Rafaela in Narodni izseljeniški odbor vabita v slogi in smislu jugoslovanske akcije ves naš narod, da pozdravi te naše izletnike brez ozira na nekdanjo strankarsko pripadnost tako pristržno in složno, da bodo prepričani, da pri nas ujedinjenje ni samo fraza, ampak dejstvo in da naša domovina ni samo osvobodjena, ampak tudi urejena in da smo vsi skupaj lahko ponosni na našo nanovo ustvarjeno kraljevino Jugoslavijo.

Taki vtisi bodo našim bratom in sestram, ki so zapustili domovino radi neugodnih razmer,

Za delegate k pokrajinski skupščini v Ljubljani so bili izvoljeni tov. predsednik Schell in šolski upravitelj Berce, kot namestnika pa šolski upravitelj Paulič. Po čestitki novoporočenca tov. Sekirnika in tov. Stoparjevi je bilo zborovanje zaključeno.

Spremembe v vodstvu izseljeniške službe

Na odborovi seji družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev je p. Kazimir Zakrajšek, ki je deloval 22 let med našimi izseljenci v Ameriki staval naslednji predlog: Po poročilih našega časopisja je premeščen šef izseljeniškega komisariata v Zagrebu dr. Fedor Araničnik kot višji svetnik ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beograd. Družba sv. Rafaela sklene: 1. da čestita g. dr. Araničniku k temu napredovanju, ki ga je s svojim strogo stvarnim in objektivnim delovanjem v polni meri zaslužil; 2. da se zahvaljuje g. ministru socialne politike in narodnega zdravja za njegovo srečno izbiro tega izbornega strokovnjaka za svojega prvega pomočnika pri reševanju izseljeniškega vprašanja; 3. da želi g. dr. Araničniku popoln uspeh pri svojem delu, pri katerem je dosedaj ne samo pokazal svojo možnost, ampak tudi vztrajnost in požrtvovalnost. Predlog je bil soglasno sprejet. K temu sklepu izjavljamo tudi mi našo zadovoljnost. Gospod minister Preka je imenoval za šefa izseljeniške službe pri ministru socialne politike in narodnega zdravja strokovnjaka, ki ga posebno sedaj potrebujemo na tem mestu pri reševanju našega izseljeniškega vprašanja.

Tudi kmetijski fantje bodo tekmovali

Svojevrsne prireditve -- Kmetško delo je lepo in zdravo

menito kakor tudi neobhodno potrebno, v zvezi z zemljo, ki oblikuje obraz slehernemu človeku in slehernemu narodu.

Da ne bo naša vas vsa zakopana v tisto svoje vsakdanje delo, ki se vrši brez prestanka in spremembe dalje in dalje, priraje naša kmetiška mladina tekme v svojem vsakdanjem poljskem delu: fantje v oranju, košnji, dekleta pa v žetvi. Ni to nobeno rekordstvo v pravem smislu, marveč le prireditve, ki poveljajo in zelo dvigne vsakdanje težko delo našega kmetškega človeka. In tudi najlažje in najbolj od srea se znajde naša kmetiška mladina v tej prireditvi, zakaj take tekme so popolnoma last naše kmetiške mladine in tudi obeležje cele prireditve je tako preprosto in vaško domače, da človek občuti tako prireditev kot manifestacijo kmetškega dela in izraz vsega tistega, ki prepleta vaško življenje z žuljevo dlanjo in znojnim čelom. Ponosne vrste naših kmetijskih fantov kosijo kot na domačem travniku — kdo bo prvi pokosil? Mlade žanjice žanjejo — katera bo prva požela? In vsa vas gleda in čaka in je ponosna na svoj mladi rod, zdrav in močan. In vidi, da je njeno vsakdanje delo poveljano in dvignjeno iz tiste omrtvelosti in otopelosti, da je lepo in dobro in ljubezen in spoštovanje do tega dela raste in z njim vez in ljubezen do domače rodne grude. Prav je, da priraje kmetiška mladina take tekme in prireditve. S tem se oddaljuje zatohtli gostilniški kamri, pobojem in nožu in z ene strani gradi višino kulturnosti svojega naroda. — France Gerželj.

Zaključek pouka na vadbah

Odkar obstojajo na naših učiteljskih vadbah, so se vedno povsem ravnale po učiteljskih, katerim so pridružene tako glede učnih ur, ustroja in tudi začetka in zaključka pouka. Tudi po našem novem zakonu o učiteljskih so vadbah njihov sestavni del in voditelj je vsakokratni ravnatelj učiteljskega, Pouk je natančno urejen po potrebah učiteljskih, katerim služi vadbica za poskusno šolo, na kateri dobivajo kandidati in kandidatkinje praktični pouk o metodi in pedagogiki. Učne ure trajajo zato le 45 minut in tvarina je tako razdeljena, da se prične obravnavati ob pričetku učiteljskega, konča pa ob njegovem zaključku. Radi nastopov je deca na vadbah mnogo bolj obremenjena kakor na drugih šolah, pa tudi učiteljstvo opravlja neprimerno napornejšo službo, dasi za to nima absolutno nikakršnih bonitet, kakor jih je imelo nekoč. Predlansko leto je deca morala n. pr. radi matur hoditi v šolo še po zaključku šolskega leta, odnosno že ob 7. uri zjutraj. Edina ugodnost je doslej bila za deca in učiteljstvo vadbice, da se je pouk pričel in zaključil obenem z učiteljskim in ostalimi srednjimi šolami. Letos pa je nenadoma in nepričakovano prišel odlok, da odpade še ta ugodnost in se mora šolsko leto tudi na vadbah zaključiti lakrat kot na drugih ljudskih šolah. Ta odredba je posebno pri starejših že itak na vadbah preobremenjenih otrok yzbudila splošno nezadovoljstvo, zato bi bilo želeli, da se zopet uvede dosedanja praksa in se pouk na vadbah prilagodi pouku na učiteljskih. Ako se niti to ne bo upoštevalo, si bodo starši premislili, dati svoje otroke še nadalje za poskušne vadbice.

Sokolstvo

Okrožni sokolski zlet v Studencih

Mariborsko sokolsko okrožje je imelo v nedeljo 7. t. m. svoj zlet v Studencih. Dasi ravno je vreme precej nagajalo, se je kljub temu izvršil ves spored zleta. Dopoldne so bile skušnje vseh oddelkov, popoldne pa je odšla izpred Sokolskega doma v Studencih sokolska povorka z dvema praporoma in godbo na čelu. V povorki je korakalo nad 700 sokolskih pripadnikov, deloma v kroju deloma v civilni obleki. Število članskih krojev je bilo precejšno. Povorka je bila mestoma burno pozdravljena od občinstva, ki je tvorilo špalir po ulicah.

Po vrnitvi povorke pred Sokolski dom, se je nato pričela javna telovadba, ki je v glavnem zadovoljila. Mestoma je bilo nekaj pogrškov, ki pa se bodo gotovo pri župnem zletu odpravile. Nastopilo je pri telovadbi nad 700 oseb, vsekakor častno število. V bodoče pa se mora gledati ne samo na kvantiteto, marveč tudi na kvaliteto nastopajočih.

Lepo je uspel nastop moškega naraščaja s prostimi vajami, dočim se je pri članih opazilo, da nekateri člani prvič izvajajo proste vaje. Nastop članic in ženskega naraščaja je bil dober, le kritje je včasih malo odpovedalo. Nastop maloštevilne sokolske čete je prav lepo uspel, sicer nam bo pa pokazal štivilno moč sokolskih čet župni zlet 28. in 29. t. m. v Mariboru. Proste vaje moške in ženske dece so bile zelo ljubke in dobro izvedene. Pri orodni telovadbi je nastopilo 7 vrst, ki so pokazale lep napredek, le disciplina mora biti prihodnjic brezpogojno vzorna.

Občinstva se je nabralo precej, pogrešali pa smo zopet zastopnike naše armade. Po telovadbi je bila prijetna sokolska zabava, ki je potekala v splošno zadovoljstvo vseh navzočih. Zdravo!

III. zlet lužiskosrbskega Sokolstva

Savez lužiskosrbskega Sokolstva je imel 17. maja t. l. svoj III. vsesokolski zlet v Radworu. Vršil se je v zelo težkih prilikah, v katerih živijo naši severni bratje v Nemčiji. Prvi Sokol je bil ustanovljen leta 1920. v Budišynu, njemu so kmalu sledila druga društva, tako da se je I. zlet vršil že leta 1924. v Pančicah in II. leta 1927. v Velikem Čisku. Deset let sokolskega dela v Lužici, znači deset let trpljenja in preganjanja, borba za narodov obstanek. Zato je bil III. zlet manifestacija ne le Sokolstva, marveč vsega lužiskosrbskega naroda. Ljudstvo je z radostjo in velikim navdušenjem pozdravljalo Sokolstvo kot čuvarja narodne zavednosti.

V nedeljo popoldne ob 14. so se pričele sokolske slavnosti z ognjevitim in borbenim govorom narodnega svečenika Jana Cyža, predsednika Narodnega lužiskosrbskega sveta. Slavnostni sprevod je pokazal sliko lužiskosrbskega naroda. Na čelu sprevoda je šla godba malešanskega Sokola, naker je sledilo 18 sokolskih praporov in prvi sokolski prapor, ki ga je ČOS podarila na VIII. vsesokolskem zletu v Pragi. Nato je korakalo članstvo v sokolskih in narodnih krojih, kar je močno povzdignilo preprost sprevod. V velikem številu je bilo v sprevodu zastopano domače žensstvo in iz Saške v katoliškem kroju in žensstvo iz okolice Budišyna v evangelskem kroju. Sprevod je šel po ulicah Radwora, ki je bil ves v zastavah, burno pozdravljen od gledalcev.

Zletišče je bilo zelo preprosto na velikem travniku. Poleg narodnih zastav sta viseli na glavni tribuni še dve državni zastavi. Na zletišču je pozdravil Sokolstvo tajnik Saveza br. Gustav Janak, v imenu odsotnega starostar br. Jakoba Sajbe. Po odpeti narodni himni »Rjana Lužica« so bili prečtani pozdravi slovanskih sokolskih savezov, kajti udeležbo ostalih slovanskih Sokolov je nemška vlada prepovedala. Zleta se je udeležila le neoficiijelna deputacija ČOS.

Pri javni telovadbi so najprej nastopili dečki, ki so pokazali precej težke proste vaje. Izvedba je bila prav dobra, ravnotako skladnost. Potem so sledile raznoterosti članov in članic, ki so pokazale delo lužiskosrbskega Sokolstva v telovadnici. Izvedba je bila dobra, mestoma celo odlična. Pri orodni telovadbi so nastopile posamezne vrste na drogu, bradlji in konju, ki so pokazale nekaj prav lepih izvedb. Proste vaje članic so bile dobro izvedene, ravnotako članov. Godba je odlično spremljala vse telovadeče oddelke. Nastop takozvanega »beogradskega društva« je bil vzoren, ti telovadci jamčijo za čim uspešnejši razvoj Sokolstva v Lužici. Zletna scena »Srbska meja« je zelo ugajala in je pokazala narodne običaje in plese lužiskih Srbov. Zvečer je bila na starem gradu v Radworu telovadna akademija in ljudska slavnost, ki je zaključila lepo sokolsko slavo. Zlet je popolnoma dosegel svoj namen, utrdil je v lužiskosrbskem narodu narodno zavest in ljubezen do največje slovanske organizacije, do Sokolstva.

Sokolič, list za naraščaj Saveza SKJ ima v 5. številki naslednjo vsebino: Dr. Ivan Lah (Ljubljana): Tyršev dom v Pragi = Hajrudin Čurič (Beograd): Kaj je bratstvo? = J. J. Jasinski (Američani) = Jeftimijades Milojko (Beograd): Dragi moji bratje in sestre = Tratar Marijan (Trebne): Hej Slovani! = Trček Stane (Ljubljana): Kako leti letalo? = Izbirna tekma naših Sokolov za Pariz = Moja sreča = Dela našega naraščaja = Glasnik = Iz uredništva. Sokoliča krasi 15 slik. To mladinsko revijo prav toplo priporočamo.

Bled

Društvene vesti. Tujskoprometno in olepševalno društvo »Zarja« na Rečici je prejelo od Blejske posojilnice 500 Din podpore. Enako je občinski odbor v svoji seji z dne 8. t. m. na predlog odbornika g. Miha Palgerca sklenil društvu podeliti podporo v znesku 1000 Din. Vsem darovalcem izreka društvo najlepšo zahvalo. Pri tej priliki omenjamo, da bo društvo popravilo pota na razgledišče Kuhovnico, ki nudi krasen razgled na jezero. Karavanke in spodnjo Savsko dolino. Kuhovnico se doseže po zlozni poti v dobre četrte ure od postaje Bled-jezero.

Din 1 Din
stane
ob delavnikih
ob nedeljah
ob praznikih
»Jugoslovan«
Dobite ga v vseh
boljsh trafikah

Jz Dravske banovine

d Direkcija državne železnice v Ljubljani ob-
javlja: Zaradi slabega obiska se ukine s 14. ju-
nijem 1931. izletniški nedeljski vlak št. 9027 na
progi Brezno-Ribnica—Maribor gl. kol., ki je
odhajal iz Brezno-Ribnice ob 21. uri ter prihajal
v Maribor gl. kol. ob 22. uri 4 min. Nedeljski
vlak št. 9022 Maribor gl. kol.—Brezno-
Ribnica in v obratni smeri vl. št. 9025 vozita
še nadalje nespremenjeno, toda brez olajšav.

d Srebrno poroko obhajata danes 12. junija
g. Anton Burkeljca, trgovec in župan občine
Zg. Tuhin in g. Amalija Burkeljca. Jubilaroma
želimo še prav mnogo let.

d Članom OUZD. Često se dogaja, da delavci,
ki so zaposleni v zavarovanju podvrženem delu,
ob obolenju, porodu, nezgodi in smrti ne prej-
mejo zakonitih dajatev, ker ne poznajo zakoni-
tih predpisov ali pogojev, ki omogočajo nemo-
teno dodeljevanje pripadajočih podpor. Nepo-
znanje teh predpisov povzroča tudi neljube spo-
re med člani in upravo OUZD. Okrožni urad
za zavarovanje delavcev v Ljubljani je, hoteti
temeljito seznaniti svoje člane z vsemi pred-
pisi o postopku ob obolenjih, nezgodah, poro-
dih itd., izdal knjižico dr. Jože Bohinca »Po-
moč delavcem«, katera v pregledni obliki
naštevava vse zakonite predpise in navodila, ka-
ko naj član ravna, kadar potrebuje pomoč od
zavoda. Knjižici je priložen tudi tabeličen
pregled odtegljajev, ki jih mora plačati delo-
jemalec v posameznih mezdah razredih od svo-
jih prejemkov na mesec, teden in dan. Istotako
vsebuje knjižica navodila o prijavi delavcev in
nameščencev v zavarovanje in drugih dolžno-
stih delodajalcev ter je koristna tudi delodajal-
cem. Zakaj tudi delodajalec opušča iz neved-
nosti in nepoučenosti marsikaj, kar ima za po-
sledico, da njih uslužbenci ne dobe zakonitih
podpor. Krivdo pa nato zvrtačajo nehoti eni in
drugi na urad. Poznanje zakona in drugih do-
ločb utegne, če že ne popolnoma, vsaj večino
odpraviti neprijetna nesporazumjenja, kri-
vice in spore. Vsem, ki se jih tiče zakon o za-
varovanju delavcev, priporočamo, da si naba-
vijo knjižico »Pomoč delavcem«. Dobiva
se pri OUZD v Ljubljani in vseh njega ekspoz-
iturah.

d 25-letnica Kmetijskega bralnega društva v
Rogoznici pri Ptuj. Spored: sobota 13. junija
t. l. Ob 18. uri se bodo zbrali člani in prijatelji
društva na rogozniškem pokopališču, kjer se
bo vršilo počaščenje umrlih članov z nagrob-
nim govorom g. dr. Komljanec in žalnim pet-
jem Glasbene Matice ptujske ter položijo ven-
ce na grob ustanovitelja in drugih članov. Ob
20. uri bo v dvorani gost. Bračič slavnostni ve-
čer, pozdrav, slavnostni govor: govori g. prof.
Alib, deklamacija: Jubilej, petje Glasbene Ma-
tice ptujske, gledališka predstava »Naša kric.
Nedelja 14. junija: Ob 8. uri zjutraj sv. maša
v minoritski cerkvi. Ob 15. uri popoldne ljud-
ska veselica v vseh prostorih gostilne Bračič s
sodelovanjem domače godbe.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v ve-
liki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidov-
ska ulica 4 in Stari trg 12. 600

Obleke in klobuke kemično čistiti,
barva, plisira in lika tovarna Jos.
Reich. 398—3

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal baro-
meter v Ljubljani 766,5, termometer 17,6, rela-
tivna vlaga 83%, tiho, oblačnost 10. V Mari-
boru je kazal barometer 765,2, termometer 18,2,
relativna vlaga 86%, tiho, oblačnost 10. Opazo-
vanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura
je bila v Ljubljani 27,8 (15,2), v Mariboru 23,6
(12,3), v Mostaru 30,1 (17,2), v Zagrebu 29,5
(17,3), v Beogradu 27,3 (16), v Sarajevu 25,4
(11,3), v Skoplju 27,2 (12,2), v Kumboru 29,7
(19,4), v Splitu 29,3 (19,9), na Rabu 29,2 (19,8),
na Visu 27,6 (18,2). V oklepajih je označena
najnižja temperatura.

Ljubljana

Petek, 12. junija 1931., Srce J., Janez. Pravo-
slavni: 30. maja, Isakije.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Du-
najske cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

d Iz Ljubljanskega Sokola. Ponovno se opo-
zarja, da je odhod v Zire v nedeljo 14. t. m.
točno ob 7. uri zjutraj izpred Narodnega Doma.
Vsi bratje naj pridejo po možnosti v svečanem
kroju. Ostalo članstvo, ki se ne udeležijo izleta
v Zire, pa se poziva, da istega dne ob 10. dopol-
ne prisostvijo v kroju proslavi ob priliki po-
laganja temeljnega kamna sokolskega doma v
Šiški, popoldne pa javni telovadbi, ki jo isto-
tako priredi Sokol v Šiški. — Ljubljanski Sokol.
opozarja, da sprejema prijave za sokolski izlet
v Splitu v svoji društveni pisarni do 16. t. m.
Znižana vožnja je veljavna od 10. t. m. do 7. ju-
lija. Za vožnjo po železnicah je odobren 75%,
po morju pa 50% popust. Vsak udeleženec se
mora vračati po isti poti, po kateri se je pripe-
ljal v Split. Bratje in sestre, udeležite se tega
zleta v čim večjem številu.

d Sokol Ljubljana—Šiška bo položil temeljni
kamen za Sokolski dom. Slovesnost bo v nede-
ljo 14. junija t. l. ob 11. uri. Pred tem bo po
Šiški sprevod, za katerega se bomo zbrali na
telovadišču. Zbirališče za članstvo in narodne
noše je ob pol 10. uri. Popoldne bo javna telo-
vadba in velika veselica. Prireditve bo le ob
teplem vremenu, ob dežju bo preložena. Vabi-
mo na to prireditve vse prijatelje sokolske mi-
slji. Ljubljanci imajo ugodne zveze s tram-
vajem. Takoj za postajališčem na šišenski mi-
nici se nahaja sokolsko telovadišče, kjer se pri-
reditve vrši.

d Poljski koncert v Ljubljani. V ponedeljek
22. t. m. bo koncertiral v Filharmonični dvo-
rani moški zbor Echo iz Krakovega. Ta zbor,
ki je eden najboljših poljskih moških zborov,
je bil ustanovljen oktobra 1919., vodi ga od
njegovega začetka dalje poljski skladatelj Boles-
lav Walek-Walewski, ki uživa v svoji domo-
vini kot glasbenik velik sloves.

d Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi ob 20
vaja vsega zbora.

d II. produkcija gojencev šole Glasbene Ma-
tice bo jutri popoldne ob 4. uri v Filharmoni-
čni dvorani. Nastopi cela vrsta gojencev kla-
virskega in violinskega oddelka, dalje oddelka
za čelo in pa mladinski zbor, ki nam zapoje
eno Adamičovo, 1 Premrlovo in 1 Dvočakovo
pesem. Na produkcijo vabimo v prvi vrsti sta-
riše gojencev, pa tudi prijatelje Glasbene Ma-
tice.

Javna telovadba Sokola II.

v nedeljo 14. t. m. ob 17. na Prulah

d Občni zbor Slovenske Matice bo v društveni
posvetovalnici v hiši Slovenske Matice na Kon-
gresnem trgu št. 7 v petek 26. junija ob 20. uri
zvečer z dnevnim redom: 1. Poročilo društvenih
funkcionarjev. 2. Slučajnosti. Občnega zbora se
morejo udeležiti člani, pokrovitelji, usta-
novniki in društveniki. Odbor.

d Higijenska razstava v paviljonu L na ljub-
ljanskem velesajmu bo do preklica odprta še
vsako nedeljo in praznik, da se omogoči obisk
vsem, ki doslej niso imeli te prilike ali ki žele
bolj v miru premotriti njeno zanimivo in bo-
gato vsebino. Za časa velesajma je bila pred-
met splošnje pažnje.

d Frankova drama »Vzrok« je dosegla pri
premijeri v resnici lep uspeh. Izvrsno Debev-
čevo režijo knitika jako pohvalno omenja. Opo-
zarjamo na reprize te drame, ki bodo v nasled-
njih dneh v naši drami. Danes je za red B. V
soboto pride na vrsto red A, v ponedeljek pa
red C.

d Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla
sta Rihard Siegmund, 15 let star, sin posestni-
ce, Vidovdanska cesta 9; Franciška Raner, 51
let stara, gospodinja, Vidovdanska cesta 9. Blag
jima spomin! Žalujemo naše sožalje!

d Peka mesa brez masti. Okusno in lahko pre-
bavljivo je meso, ki se peče v plinskem peč-
njaku. To bo dokazala ljubljanskim gospodi-
njam že dobro znana gđ. Erika Pergova danes
ob 6. uri v šentjakovski šoli. Vstop prost! Mestna
plinarna.

d Nesreče. V bolnišnico so prepeljali več po-
nesrečencev. 41-letnega kleparja Evstazija Po-
točnika je povozil na Karlovski c. z drvmi na-
ložen voz. — 38-letnega čuvaja pri Zavodu za
zaklepanje Antona Škerla je napadel ponoči, ko
je vršil službo, pes in ga ugriznil v levo nogo.
— Vojnemu invalidu Antonu Plešku se je utra-
gala proteza desne noge, da je padel in se po-
škodoval na obrazu. — 24-letni posestnikov sin
Franc Bogataj z Vrhnike je padel z zidarskega
odra in se poškodoval na obrazu. — 52-letni de-
lavca Janez Selan z Rimske c. 10 je padel s
hleva in si zlomil desno roko.

d Ograzanje telesne varnosti. Zidar Ivan Lav-
renčič je na Miklošičevi cesti na stavbi Grafič-
nega doma tako neprevidno ravnal z dolgo de-
belo desko, da mu je padla s petega nadstropja
na Miklošičevo cesto in je le malo manjkalo, da
ni padla na bančnega uradnika Vinka Toplaka,
stanujočega v Prisojnih ulici št. 1, ki je prav ta-
krat pasiral cesto. Lavrenčič se je zagovarjal, da
mu je desko vrgel raz odra veter.

Jz drugih banovin

Neurje nad Sremom

Iz Mitrovice poročajo, da je pred dnevi divjalo
nad delom Srema veliko neurje. Grmelno je in
treskalo in strela je ubila v vasi Jasku pri Tri-
gu seljaka Damjana Avramoviča, ki je bil za-
poslen na njivi. Seljak je bil pri priči mrtev,
konja in pa seljakova žena in otrok, ki se je
skrila pod voz, so ostali nepoškodovani.

»Jaz sem vsega kriva!«

Obešenje dveh morilcev v Gnjljanah.

V Gnjljanah so v sredo zjutraj obesili mor-
ilca, ki sta umorila posestnika Trajka Pavića.
To sta Pavićeva žena Zorka in neki Osman Ze-
gović. Prejšnji dan jima je predsednik sodišča
ob navzočnosti dveh sodnikov obvestil, da bosta
naslednji dan zjutraj obešena. Navzoč je bil
tudi sreski načelnik, Obsojenca je nato obvestilo
zelo vznemirilo.

Lani meseca novembra so našli v Gnjljanskih
Bitinah umorjenega Trajka Pavića. Usodnega
večera sta prišla k Paviću v hišo Osman Zego-
vić in Trajko Zdravković. Pavić se je zelo za-
čudil, da sta ga obiskala, vendar ju je povabil
tudi na večerjo. Gosta sta se zahvalila, češ da
sta že večerjala. Kmalu nato je Pavićeva žena
Zorka moza iz za hrbta napadla in mu blisko-
ma vrgla zanjko okoli vratu in moza zadavila.
Zločinska žena je podkupila Zdravkovića in mu
dala 500 Din, da je umorjenčev truplo vzel
in ga zakopal v okolici. Ze naslednji dan je pa
polica našla truplo in prišla zločince. Zorka,
Osman in Trajko Zdravković so bili obsojeni na
smrt. Pozneje je bil Trajko pomiloščen. Za Zor-
ko in Osmana pa je bila smrtna obsodba po-
trjena.

Noč pred izvršenjem smrtni kazni sta ob-
sojenca prebila v veliki vznemirjenosti. Sprva
sta sicer prepevala in se šalila, ob zori sta pa
utihnili in se od razburjenosti po vsem telesu
tresla. Pod večali se je Zorka obvladala, dočim

d Karambol kolesarja z avtomobilistom. V
Slomškovi ulici sta včeraj ob 17:30 trčila skupaj
kolesar Franc Kadunc, 24-letni točaj pri Košku
na Krekovem trgu, in avtomobil tovarnarja g.
Šiške. Kadunc je obležal z zlomljeno desno ro-
ko pod komolecem. Prepeljali so ga z rešilnim
vozom v bolnišnico. Kriv karambola je baje
Kadunc, ker je vozil nepravilno po levi strani.

d Motociklist povozil kolesarja. V bližini kri-
žišča Šmarške, Jegličeve ceste in Prisojne ter
Bohorjeve ulice je podporučnik 16. art. polka
Bogdan Tomić podrl na tla z motornim kolesom
nasproti po desni strani pravilno vozečega kolesa-
rja Antona Jerića, samskega delavca z Masa-
rykove ceste št. 2. Pri padcu si je Jerić poško-
doval levo roko, dočim trpi pri kolesu 150 Din
škoda.

d Karambol med tramvajem in vprežnim vo-
zom. Na Celovski cesti pred hišo št. 78 sta ob
19:15 trčila skupaj novi tramvajski voz št. 19
in vprežni voz lesnega trgovca Resnika s Ce-
lovske ceste 71. Tramvaj je bil nekoliko poško-
dovan, konj pa, ki je pri karambolu padel na
tla, je bil tudi lahko poškodovan na prednjih
nogah. Karambol je po izjavi prič pripisati na-
ključju, ker se je Resnikov konj tik pred tram-
vajskim vozom splašil.

d Zopet tatvina kolesa. Z nezaklenjenega dvo-
rišča v Mostah je bilo z Ljubljanske ulice št. 49
ukradeno tapetniškemu pomočniku Egonu Za-
krajšku kolo, vredno 1000 Din. Kolo je bilo
ukradeno ponoči ob 2:30 uri.

d Za 3000 Din not ukradenih. Pekovskemu
pomočniku Ivanu Škoficu je bila iz velesajm-
skega paviljona ukradena aktovka z notami v
skupni vrednosti 3000 Din. Note so last društva
»Zarja«.

d Inkasanti okradeni na glavni pošti. Na glav-
ni pošti je pozabil neki tukajšnji inkasant veli-
ko črno usnjato listnico z več predali, v kateri
je imel 30 bankovcev po 100 Din, četrtinsko
srečno razredne loterije, kupljeno pri Zadrugi
ni hranilnici, in nekaj listin z označbo »Slove-
nija Transport«. Po izjavi oškodovanca sta bila
takrat pri pošti blagajni neki 30letni moški in
neka ženska bolj majhne postave, ki sta govo-
rila nemško med seboj in poslušajočim poštnim
uradnikom. Ker sta ta dva po odhodu oškodo-
vanca zapustila poštni lokal, obstoji sum, da
sta si onadva prisvojila listnico z denarjem.

d Tatvina v gostilniški sobi. Iz miznega
predala v gostilniški sobi na Opekarski cesti
je bilo ukradenih Antonu Steinerju 1500 Din.
— Na gostilniškem dvorišču na Poljanski cesti
52 je bil ukraden Viktorju Kalanu suknjič,
vreden 450 Din.

d Tatvina brusnih kamnov. Iz odprte kleti
gostilne Tišler v Kolodvorski ulici 24 je bilo
ukradenih prodajalcu brusnih kamnov Antonu
Fučku 20 brusnih kamnov. Kamni so bili zabiti
v zaboj, ki ga je tat razbil. Za uzmovičem ni
sledu.

Celje

* Uradni dan sreskega gremija za rogaški
sodni okraj se bo vršil v ponedeljek 15. t. m. in
sicer v Rogatcu v posebni sobi kavarne g.
Sporna ob 9. do 12. ure.

* Občni zbor Ribarskega društva bo danes
12. junija ob 20. uri v gostilniški sobi hotela
»Hubertus« v Gosposki ulici.

* Vožnje mestnega avtobusa v Logarsko doli-
no se bodo pričele v soboto 13. t. m. z odho-
dom iz Celja ob 16:15.

* Razstava na gimnaziji. Danes bo na realni
gimnaziji razstava slikarskih in risarskih izdel-
kov učencev. Razstava bo odprta ves dan.

* Nočno lekarniško službo ima od jutri, sobo-
ta, 13. t. m. do prihodnjega petka, 19. t. m. le-
karna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

* Oddaja trafike v Aškerčevi ulici. Krajevni
odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju je po-
stavil v Aškerčevi ulici paviljon za trafiko. Z

invalidskim zakonom zaščitene osebe, ki majo
stanovanje v Celju ali v bližini Celja, naj pošlje-
jo do 25. do 25. junija prošnje obdoru. V pro-
šnji je treba tudi navesti, če prosilec nima
kapitala 10.000 Din, ali ima kavcejo ali poroke
obratnega kapitala 10.000 Din, ali ima kavcejo
ali poroke.

* Izlet na Brezje — Bled. Izletniški vlak sto-
ji v Ljubljani 12 minut, kjer bo »Oljak« zapela
nekaj pesmi. Na Brezjah bo ob 8. uri pridiga,
v nedeljo zjutraj ob pol 6. uri pridiga in sveta
maša, med katero poje »Oljak«. Z Brezjij je od-
hod ob pol 9. uri. Na Bledu je ob 16. uri v
Zdraviliškem domu pevski koncert, ob 7. uri
večernice na blejskem oloku, ob pol 9. odhod
v Celje.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 10. t. m.
umrla ga. Wee Marjeta, vdova po mizarju, sta-
nujoča v Gosposki ulici št. 9. Dosegla je starost
77 let. — 11. t. m. je v javni bolnici umrl 53-
letni rudar Pristovnik Jožef iz Sevnice.

* Smrt dvojevk. Včeraj dopoldan sta v Ga-
berju umrli tovarniškemu delavcu Belcu dva
sinova — dvoječka, Ljubomir in Friderik, stara
7 tednov.

* Nogo si je zlomil. V torek popoldan je neki
voznik nakladal gramoz iz Savinje v Liscab.
19-letni Ropotar Josip iz Gaberje mu je pri de-
lu pomagal. Ko je voznik potem peljal po slabi
cesti v Liscab, je Ropotar ob strani tiščal voz,
ker so kolesa prišla v globoko brazdo. Po ne-
sreči pa je tudi on stopil v brazdo in ga je ro-
čica voza tako krepko pritisnila na steno braz-
de, da se mu je zlomila desna noga. Z rešilnim
avtomobilom so prepeljali fanta v bolnico.

* Huda nezgoda pri kopanju. V sredo popol-
dne se je kopal v Savinji gradbeni tehnik g.
Vrščaj Črtomir. Ko je po plavanju hotel iti na
breg, je stopil na neke črepinje in se pri tem
hudo ranil na obeh nogah, tako da so ga morali
prepeljati v javno bolnico.

* Hudi hlapec. Hlapec žične tovarne po ime-
nu Pevec, je v torek popoldne z vozom peljal
skozi Gaberje, kar mu pride nasproti negov
stari neprijatelj hlapec Sodinove žage Kukovič,
tudi z vozom. Pa sta kar stopila s svojih vozov
in poravnala stare račune, pri čemer je še po-
magal Kukovičev prijatelj Kokot, ki je prišel s
svojim vozom mimo. Tajalo je cele četrt ure,
preden so bili računi poravnani, med tem pa je
ves promet obstal, ker nobeno vozilo ni moglo
pasirati ceste in stotine ljudi gledali tepež. Radi
ovire cestnega prometa in javnega razgrajanja
bodo morali ti hudi hlapec odšteti vsak po par
kovačev.

Maribor

m Prihod gospoda bana dr. Marušića v Mari-
bor. Na praznik, dne 29. t. m. bo prišel v Ma-
ribor gospod ban dr. Drago Marušić, da kumuje
pri razvilju novega prapora mariborske sokol-
ske župe. Obenem bo prisostvoval tudi župnemu
zletu, ki bo letos prirejen v zelo velikem ob-
segu.

m 70-letnica Slovanske čitalnice. V petek 19.
t. m. bo letošnji občni zbor tukajšnje Slovanske
čitalnice, v katere področju je sedanja velika in
moderna ljudska knjižnica. Na tem obnem
zboru se bo sestavil tudi program za proslavo
70-letnice, ki jo bo letos proslavilo to najstarejše
slovensko kulturno društvo v Mariboru. Občni
zbor bo v prostorih Ljudske knjižnice ob 18. uri.

m Koncert poljskih pevcev. V ponedeljek 22.
t. m. pripelje v Maribor poljsko pevsko dru-
štvo »Echo« iz Krakova. V Narodnem gledališču
bo priredilo svoj koncert.

m Izlet »Meje«. V nedeljo priredi SPD klub
»Meja« izlet na Spišnik. Cilj pri posestniku Dre-
siebnju. Odhod peš ali z avtobusi do Svečine.
Sestanek ob 15. uri na cilju.

m Javni nastop Sokola III Krčevina-Košaki.
V nedeljo 14. t. m. priredi Sokol III svoj prvi
javni nastop na dvorišču osnovne šole v Krče-
vini. V nedeljo 21. t. m. pa bosta dva javna
nastopa na dvorišču bivše kadetnice bi imel na-
stop Sokol Maribor I. v Pobrežju pa Sokol II.
K udeležbi vljudno vabimo.

m Pijte original »CHABESOC«. 1114

m Sokolsko društvo Maribor I. priredi v ne-
deljo, dne 21. junija svoj drugi javni nastop
na letnem telovadišču Vojašnice kralja Petra I.
(bivše kadetnice). Poleg članstva, naraščaja in
dece nastopi tudi vojaštvo s prostimi vajami.
Vabimo vse Sokolsko družino in vse prijatelje
Sokolstva na to prireditev mladega društva.

m Zupni zlet sokolske župe Maribor. V dneh
28. in 29. t. m. se bo vršil v Mariboru župni
zlet. Ob tej priliki bo razvila sokolska župa so-
kolski prapor, ki mu bo kumoval ban dr. Drago
Marušić. — Pri tekmah bo zmagovalna vrsta
naraščaja prešla prehodno darilo župe: poto-
valni prapor. Vse prireditve se bodo vršile na
telovadišču Sokola Maribor Matice in na nogo-
metnem igrišču ISSK Maribor.

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo
ževilec«. 985

m Finžgarjeva proslava. Dramski odsek So-
kola Maribor I. bo zaključil svojo gramsko se-
zono 4. julija t. l. s proslavo Finžgarjeve 60
letnice. Uporizila se bo jubilarova drama
»Razvalina življenja«.

m Novo letno telovadišče. Sokolsko društvo
Maribor I. bo pričelo v kratkem s planiranjem
novega letnega telovadišča v V. okraju. Telo-
vadišče meri 10.000 kv. m in bo najmoderneje
urejeno.

m V sredo je bila v Trbovljah velika šahovs-
ka simultanka jugoslovanskega šahovskega
mojstra Bogdana Pušenjaka proti 28. igralcem.
Simultanka se je pričela okoli pol 9. Pred si-
multanko je imel g. Pušenjak šahovsko preda-
vanje, nakar se je pričela simultanka. G. Puše-
njak je imel v Trbovljah precej trd oreh in
je šele po 4-urni borbi zmagal. Dobil je 18 par-
tij, 10 pa izgubil. Simultanke se je udeležilo
veliko številno gledalcev, ki so z zanimanjem sle-
dili poteku šahovske igre.

m Obnoveitev procesa proti morilec Kramer-
ja. Na podlagi izpovedi jevoljskega roparskega
morilca Rudolfa Mohorka bo sodišče obnovilo
proces proti morilec posestnika Kramerja v
Sobru. Obtožen bo sedaj poleg že obsojenega
Rudolfa Kovača tudi Friderik Klančnik, dočim
se postopanje proti Antonu Kovaču ustavi. Ostal
pa bo v zaporu še zaradi Mohorkove trditve, da
mu je posodil svoje kolo, ko je šel na St. Lov-
renc na Pohorje, da oropa dva kmeta, ki sta se
vračala s sejma.

m Za razvoj mariborskega sporta. Pred nedavnim časom je prevzel od Opleševalnega društva bivši telovadni učitelj g. Albin Vodusek obinski paviljon pri Treh ribnikih v Krčevini in pričel vso napravo modernu preurejati. Tako je postavil na ribnik nove in primernejše dolme, instaliral radio in elektriko, ki bo razsvetljevala paviljon, ribnik in promenado. Obenem bo otvoril sezonsko restavracijo in kavarno, prirejal razne sportne in zabavne prireditve itd. Na jesen bo pokrtil galerijo pred paviljonom in tega tudi podaljšal. V neposredni bližini bo urejeno sankališče, na ribniku z vsem komfortom opremljeno drsališče, nad Lovskim domom pa ekakalnica za smuške prireditve. Mimo tega ustanavlja tudi prvi mariborski veslaški klub, ki bo namenjen v prostorih bivšega Kätterjevega kopališča na Dravi. Vsi ti velikopotezni načrti, ki bodo realizirani še letos, bodo zelo dvignili mariborski sport in dali mestu novo privlačnost, posebno pa okolici Treh ribnikov.

m Samomor šestnajstletnega vajenca. V sredo zvečer je Josip Roženvent, dijak II. r. realne gimnazije javil policiji, da se je v hiši št. 16 v Taborski ulici kmalu po 17. uri obesil dne 12. decembra l. 1914. rojeni Karel Kozar, pekovski vajenec pri pekovski mojstru Ivanu Francu v Taborski ulici. Policija je takoj obvestila uradnega zdravnika g. dr. Zorjana, ki je prihitel v omenjeno hišo, kjer je našel Kozarja, katerega so bili domačini sneli z vrvi, že mrtvega. Mladenič se je obesil na podstrešju na vrh za sušenje perila. Po ogledu so samomorilčovo truplo prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju. Kakor se je ugotovilo, ni Kozar nikdar kazal nobenih znakov obupa in je bil ob 16-30 še pri svoji materi. Zakaj si je končal življenje je povsem nerazumljivo.

m Odgovoritev »Obilicevega« koncerta. Tukajšnje pevske korporacije so v sporazumu z narodnim društvom in mestno občino sklenile pozvati Akademsko pevsko društvo »Obilice« v Beogradu, da odgodi svoj za julij napovedani koncert v Mariboru na jesen, ker peletni čas za koncerte ni ugoden.

m Občni zbor pevskega zbora Glasbene matice. Danes ob 20. uri bo v društvenih prostorih letošnji občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice.

m Prenovitev in modernizacija tuberkuloškega oddelka bolnišnice. Pod vodstvom primarija internega oddelka g. docenta dr. Ivana Matka so si v sredo zvečer zastopniki časopisja ogledali tuberkuloški oddelke tukajšnje bolnice, katerega je uredila pred leti antituberkulozna liga. Ta oddelki je bil nedavno popolnoma renoviran in moderniziran po navodilih izkušnega teoretika in praktika g. doc. dr. Matka in s sredstvi banjske uprave, ki zasluži za to vse priznanje. Vse bolniške sobe so se preslikale v pestrih barvah po vzorcu elitičnih bolnišnic v nordijskih državah, da se bolniki počutijo v njih kakor doma. Prav tako so se na novo prepletkale postelje, bla pa so dobila linolej. Nadalje pa se je nabavilo tudi novo perilo, antituberkulozna liga pa je darovala radio-aparat. Na internem oddelku so se postavila nova parketna tla, ustanovili se je moderen fizikalni ambulatorij. Po zimi je pa dobila vsa bolnišnica moderno centralno kurjavo. Tako je sedaj ta naš zdravstveni zavod po zaslugi neumornega doc. dr. Matka med najmodernejših v državi.

m Iz gledališča. V soboto, 13. junija bo prva ponovitev Kienzlove opere »Evangeljnik«, pri kateri bodo sodelovali trije gostje in pomnožen orkester. Muzika opere je zelo bogata, vsebina pa dramatična in napeta. Ab B. Veljajo kuponi. — Gostovanje ljubljanske drame bo v torek, 16. t. m. za abonente reda B, v sredo, 17. t. m. pa za red A. Red C bo porazdeljen med A in B ter bodo abonente reda C prejeli pri prihodnji C predstavi nakazana mesta. — Proslava 25-letnice člana mariborskega gledališča Eda Groma bo v četrtek, 18. t. m. Upizorila se bo historična tragedija »Mayerling«, in bo slavljenec v njej kreiral ulogo Rudolfa.

m Kinematografi. Grajski kino: od sobote dalje zvočna opereta »Plavalasi slavček« z Elzo Elster in Harryjem Halmom. Kino Union: do vključno ponedeljka zvočna drama »Naši na Beporu« s Konradom Veidtom in Heinrichom Georgeom.

m Mednarodne rokborbe, ki jih prireja I. S. S. K. Maribor vsak večer na verandi pivovarne »Union«, so končale v sredo s sledečim rezultatom: prvi par sta tvorila poljski šampion Oresorsky in Romun Pecarscu. Borba je bila izredno napeta in je končala v 25. minuti neodločeno. Nato sta nastopila Belič (Bolgarija) in Frank (Nemčija). Obojestransko fair borenje je navdušilo gledalce. Borba je bila v 25. mi-

nutih proglašena kot neodločena. Kot srednji par sta se borila Van de Bory (Nizozemska) in Madjar Bogner. Zmagal je v 18. minuti Bogner. Kot sodnik je fungiral dr. Pipenbacher.

m Nezgoda delavke. Včeraj zjutraj je v kartonažni tovarni Benčina in drug v Mlinski ulici zaposlena delavka Marija Kepejeva prišla z desno roko v stiskalnico, ki ji je zdrobila prste. Prepeljali so jo v bolnico.

m Nezgoda delavca. Pri gradnji nove palače Hramilnice Dravske banovine v Slovenski ulici zaposleni delavec Anton Brus je po neprevidnosti vtrkal v sredo zvečer levo roko pod korito za gramoz, ki mu je zmečkalo dva prsta. Moral je v bolnišnico.

m Aretacija. V sredo je bil v Mariboru aretiran samo Josip P. radi razgrajanja in kaljenja nočnega miru.

Toča, kakršne ljudstvo ne pomni

Velikanska škoda zaradi toče v trebanjski okolici -- Prizadetih je nad 100 posestnikov

Trebnje, 11. junija.

Kakor blisk se je raznesla po naši dolini v torek, da je silna toča uničila vse na poljih in travnikih. Kmetje so v trumah hodili na njive, da so se prepričali o strahovitih posledicah toče, kakršne ljudstvo v našem kraju ne pomni. Skoro ves letošnji pridelek je v naši dolini uničen.

Usodni torek je bilo popoldne lepo, solnce je pripekalo in kmetje so večino sušili seno na travnikih. Popoldne je postalo soparno in začelo se je oblačiti. Okoli 18. ure so se negromadili črni oblaki severno od Trebnjega nad Čatežom in Zaplalom. Vlekli so se proti Trebnjem in Ajdovcu. Kar se je vtila med grmenjem in viharjem ploha s točo. Vso dolino je mahoma pobelila, kakor golobja jajca debela toča. Debela toča, ki je padala zelo na gosto, je razbijala opako na strehah in jo metala s streh in je dobesedno oklestila drevje. V Trebnjem je padala okoli 15 minut. Največ opake je stolkla s cerkvene strehe. Nekemu posestniku v Treb-

njem je ubila kokoš in neko gospo občutno ranila na glavi.

Po toči je prizadetih nad sto posestnikov. Obdelana polja, ki so letos kazala izredno lepo, so z vsemi posevki uničena. Pšenica, rž, ječmen, oves, koruza, krompir, pesa, korenje, detela in trava vse je uničeno in opustošeno. Na površini treh kvadratnih kilometrov je toča ves pridelek potokla. V občini Dobriče so uničeni skoro vsi vinogradi. Najbolj so trpele vasi Trebnje, Benečja, Vrh-Trebnje, Grmada, Repče, Kriška reber, Prudoč, Sv. Stefan, Belšinja vas, Šmaver, Svetinje, Kal, Vrhe in Šahovec.

Prizadete občine so takoj obvestile sresko načelstvo in kr. bansko upravo o silni škodi, ki so jo utrpeli zaradi toče. Ljudstvo je v naši dolini po tej elementarni nesreči popolnoma obupano. Tako strahovite toče na Dolenjskem najstarejši ljudje ne pomnijo. V Trebnjem jo je bilo ob hišah do 20 cm visoko. Vsem prizadetim posestnikom in kmetom bo treba pomagati z odpisom davkov, zato naj bi komisije takoj ocenile škodo.

Ptuj

Postavitev občinske bencinske črpalke. Že več časa se je šušljalo, da namerava občina pred obč. poslopjem postaviti javno bencinsko črpalno. Te govorice so se sedaj tudi uresničile in z graditvijo črpalke se je že pričelo, dasi občinski svet o tem še ni ničesar sklepal in se je pričela gradnja na načelnikov ukaz. Za gradnjo javne bencinske črpalke je bilo tudi več prošilcev trgovcev, katerih mestnemu magistratu predložene prošnje niso bile predložene v razmotrivanje občinskemu svetu, kar ne odgovarja ugodnemu postopanju. Radi tega nedostaka so prizadeti trgovci odposlali banu gospodu dr. Marušiču brzojavko sledeče vsebine: Mestna občina Ptuj gradi v središču mesta pred magistratom velik bencinski tank za 100 hektolitrov bencina brez odobrenja občinskega sveta. Prosimo, ker ogroža obstoj trgovcev mineralnih izdelkov, ustavitve dela in delegiranje državne komisije. — Meščanstvo nestrno pričakuje rezultata rešitve, to pa tembolj, ker je ogromna večina prebivalstva proti graditvi bencinske črpalke na Glavnem trgu pred magistratom.

Pragersko

Gradbena sezona. Tudi letos se je pričelo pri nas zidati, največja stavba pa bo velika hiša g. Alojzija Gospičarja, katero gradi poleg Repnikove trgovine ptujski stavbenik Anton Dreo. Dograjena bo do jeseni.

Novi obrt. Mizarska mojstra sta postala Friderik Pufink in Franc Lah. Novo delavnico sta si uredila poleg Berglezove gostilne.

Poljčane

Strašna nevihta je divjalaa ponoči v sredo pri nas in v najbližji okolici. Blisk se je vrstil za bliskom in prkral je tudi udarilo. Toda k sreči le v strelovod ali v drevesa. Pokončalo je nekaterim tudi radionaprave in aparate itd., v bližnji okolici pa so opazili nekateri tudi ognjen sij, znak, da je strela tudi vžigala. Naši požarniki so bili ves čas nevihte v pripravljenosti. Najhuje je bilo med dvajseto in eno uro.

Dobrovnik

Konecrt. V soboto je bil v Murski Soboti v Sokolskem domu filharmonični koncert, katerega je priredil sokolski salonski orkester pod vodstvom g. Ernesta Nadača. Program in izvajanje je bilo vzorno. Posebno je ugajala Schubertova H-mol simfonija in Figarovsка svatba. Mlademu dirigentu g. Nadainu moramo čestitati, da je v letu dni dvignil svoj orkester tako visoko, da more tekmovali celo z večjimi orkestri v mestih. Kakor čujemo, bo na prihodnjem koncertu program med drugim tudi Beethoven. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Hvaležna publika ni štedila z aplavzom. G. Nadainu ključemo: »Hvala in naprej v tem pravcu!« Pri tej priliki je nastopila tudi sokolska fanfara pod vodstvom prof. Ubaldia Justina, ki je ustanovil fanfaro pred mesecem, a je danes že nastopila s sokolsko koračnico in marzeljezo.

Sejem. V ponedeljek je bil Dobrovniku sejem. Bil pa je slabo obiskan. Cene živini so zelo padle.

Silno neurje. V torek popoldne so se začeli zbirati nad Dobrovnikom temni oblaki, ki so obetali najhuje. Okoli 16. se je vtila silna ploha, nato pa je začela padati debela toča. Večer je odkrival strehe in lomil debele veje. Toča je padala nad 1/4 ure. Bila je pomešana z dežjem, a vendar je napravila precej škode. Zito je poleglo. Tudi vinogradom ni prizanesla. Lansk leto je 1. junija uničila popolnoma vse vinograde. Že itak ubožno ljudstvo se boji najhujskega — lakote pozimi.

Laško

Dva pleskarja pod brzovlakom. V sredo popoldne je povozil brzovlak na železniškem mostu dva pleskarja. Oba sta bila pri priči mrtva. Pleskarja sta bila uslužbena pri tvrdki Miloš Rozin iz Trbovelj, ki pleska že več dni most čez Savinjo. Pri tem delu sta bila zaposlena tudi leta 1903 rojeni Franc Košir iz Dola pri Hrastniku in leta 1901 rojeni Albert Bukovec iz St. Pavla pri Prebrodu. Strašna nesreča se je pripetila okoli 16. ure, ko sta se na mostu srečala brzi in osebni vlak. Pleskarja sta se umaknila osebnemu vlaku, tedaj je pa privozil brzovlak ki ju je povozil. Lokomotiva je oba popolnoma razmesarila.

Novo mesto

Posledice oglarenja. V ponedeljek 8. t. m. je bila v Dolenji vasi pri Mirni peči svatba. Poročil se je posestnikov sin Režek Anton iz Dolenje vasi z gđ. Anico Auberjevo, posestnikovo hčerko iz Globočje doli. Zenin je med drugimi povabil na svatbo tudi svojega prijatelja Franceta Ladiho iz Dolenje vasi. Ladiha se je povabilu rad odzval, ne sluteč, da bo moral naslednji dan za to ležati v bolnici. Njega in Franc Krivca iz St. Jurja je prosil zenin, naj neseta fantom škat vina in hleb kruha. Ti so prišli okrog 21. iz sosednjih vasi: Hrastja, Vrhovega, Malega vrha, St. Jurja, Čemažje vasi in Vel. Kala ogariti. Prijatelj sta zeninovi prošnji ugodila in nesla vino in kruh k posestniku Fabjanu, kjer so bili fantje zbrani. Pričeli so piti in seveda bi bili radi imeli tudi godbo. Kakor nalašč je baš tedaj primahal od nekd godce Grivec, doma iz Poljan, s harmoniko čez ramo, zvil v veselo družbo ter izjavil, da jim bo godel dokler hočejo, če mu dajo vsak po 2 dinarja. Nekaj fantov je bilo takoj pri volji plačati zahtevane dinarje, drugi pa so bili proti temu, in tako je prišlo do prerekanja in pretepa, pri katerem je nekdo udaril Ladiho z voznoročico trikrat po levi roki in mu jo dvakrat hudo presekal.

Med pretepom je bil ranjen z nožem v ustnico tudi posestnikov sin Kralj Miha iz St. Jurja. Ko so fantje videli, kaj se je zgodilo, so se razbegli, Ladiha pa je moral drugi dan v novo-mesko bolnico.

Solarjeva nesreča. Desetletni železničarjev sinko Tonček Stornik se je s prijatelji peljal na majhnem vozičku. Sedel je vrh sode in tako nesrečno zdrčal z njega, da si je prebil desno nogo pod kolenom globoko v kost. Moral je v bolnico.

Potapljal se je pri Seidlovem mlinu šolar Franci Pekolj. Ne posebno vešč v plavanju je zašel pod jezum v globoko vodo ter se pričel potapljati. Rešil ga je smrti tovariš, ki je pri tem tvegval življenje, ker se ga je Pekolj oklenil z vso silo. S težavo sta prišla na breg. Starši, pazite na svoje otroke!

Novo mesne cene. V sporazumu s sreskim poglavarstvom so novomeški mesarji znižali cene mesu in prodajajo odslej goveje meso po 14 Din, teletino od 16 do 18 Din, svinjino istokot, goveja pljuča po 6 Din, vampe po 7 Din, telečja in svinjska pljuča pa po 10 Din kilogram. Hvalevreden je ta korak naših mesarjev kot tudi inicijatorja sreskega načelstva. Pri pomniti moramo še to, da se v zadnjem času kolje pri nas kvalitetno blago in smo z mesom zadovoljni kot že dolgo ne.

Trebnje

Poroke. V ponedeljek sta se poročila v farni cerkvi v Trebnjem Andrej Lampe, sodni sluga v Trebnjem in Marija Kolar, hčerka posestnice v Trebnjem. Kot drugi par sta stopila pred oltar Tomaž Stifitar, čevljarški mojster in Minika Bergant, pletilja, oba iz Trebnjega. Čestitamo.

Velik vlom. Danes je prijavil žandarmeriji v Trebnjem Alojzij Lavrič, posestnik iz Šmavra, da mu je neznan svedrovec med tem ko se je mudil na njivi udri skozi okno v stanovanju ter mu pobral predmetov v vrednosti nad Din 10.000. Orožniki storilca zasledujejo. Po vseh znakih sodeč je bil vlomilec prav dobro znan v okolici in kraju samem, ko je pri belem dnevu ko so vedno ljudje na cesti, vlomil in oplenil ubogega kmeta.

Nakup živine. V ponedeljek 15. t. m. bo na Veliki Loki pri Trebnjem nakupovala banska komisija plemensko živino za Črno goro. Nakupovali se bodo bikovi v starosti od 10 do največ 18 mesecev čiste pasme.

Letošnji sejem. Prvi letošnji sejem se vrši v soboto 13. t. m.

Škofja Loka

Novi odvetnik v Škofji Loki g. dr. Franc Jarc se je nastanil v Laudanovi hiši na Spodnjem trgu. Kot odličnega Jugoslavana ga pozdravljamo med nami. Bil je jugoslavski dobrovoljec in se je vrnil šele dve leti po prevratu v domovino v Primorje. Študije je dokončal v Pragi, nato pa je bil v praksi v Gorici in Rimu, kjer je bil od leta 1926 sotrudnik tržaške »Edinosti«. Leta 1928 je pa moral v Jugoslavijo v Ljubljano, kjer je napravil advokatsko in sodno prakso in je naredil advokatski izpit.

S koso mu je odsekal desno roko

Krvav dogodek na nogometnem igrišču SK Hermesa

Ljubljana, 11. junija.

O tem dogodku smo izvedeli že sledeče podrobnosti:

Posestnik Valentin Prešeren z Lepodvorske ulice 34 se je včeraj okoli 18-30 odpeljal z enovprežnim vozom na nogometno igrišče SK Hermesa — ki leži v trikotu med gorensko in kamniško železniško progo —, da odpelje domov nekaj trave. Ko je voz ustavil, je opazil, da teče proti njemu s kamnom v roki 28letni brezposelni rudar Josip Serbec, doma nekje iz brežiškega sreza. Prešeren je začel klicati na pomoč in je na njegove klice prihitel k njemu njegov 27letni sin Stanko, ki se je takrat k sreči pripeljal na kolesu. Stanko Prešeren je imel s seboj na kolesu koso, s katero je nameraval trave nakositi. Ko je Serbec opazil kolesarja, se ni upal več nazaj, marveč je iz razdalje kakih 30 korakov zalučal Prešerna st. kamen v prsa. Stanko Prešeren je nato stopil za Serbecom, ki je zopet kamne pobiral, da bi jih lučal v njegovega očeta in njega, in ga parkrat sunil s kosom v zadnjico. Serbec je nato zopet pobral nekaj kamnov in je vnovič navalil na oba Prešerna, pri čemer je zalučal Prešerna ml. kamen v nogo. Ta je nato s koso v rokah stekel za Serbecom in ga dohitel, nakar se je med njima razvilo ruvanje, med katerim je Prešeren ml. odsekal Serbecu s koso desno roko od zapestja do lakta. Serbec je še stekel na železniški nasip, kjer je pobral par kamnov, potem pa radi izgube krvi pal na tla in nezavesten obležal. Priče krvavega dogodka — neki dijaki in delavci so poskrbeli, da so Serbeca z rešilnim vozom odpeljali v bolnico.

Kakor je preiskava dognala, je Serbec svoj čas služil pri Prešernu st. za hlapca in izvir njegovu sovraštvo do Prešernovih od takrat.

Srnjaka so odnesli lovcom

Kolovrat pri Kandršah, 11. junija.

Pretekli četrtek je lovec g. Kopore Ivan v lovišču g. Zupančiča na lovu obstrelil lepega srnjaka, ki je naposled ob potoku obležal. Tam v bližini se nahajata hiša Stenkovih, ki so brž spravili ubitega srnjaka v klet. Lovcu so se vsi zoperstavliali, češ, kaj hodi po njih travnikih in da je srnjak bežal naprej v gozd. Ker se lovec ni dal prepričati, so ga domači odgnali od hiše, ta pa naravnost po orožnike na Vače, ki so skoro nato prispeli in našli srnjaka visečega in že očiščenega na steni v kleti, obisti pa že v kuhinji.

Vlom pri belem dnevu

Gradišče pri Litiji, 11. junija.

Danes popoldne je prišel v našo okolico neki tujec, vendar smo mislili, da je kak trgovski potnik ali kaj in se nismo pobližje zanimali za neznanca. V bližini svoje hiše se nahajajoče zidance se je tedaj mudil posestnik g. Pavlin Anton, ki je opazil, da je okno v spalnico odprto na stečaj in dvoje šip ubitih. Stekel je proti hiši, vendar je prišel prepozno, kajti tat jo je med tem že ubral proti bližnjemu gozdovju z obilnim plenom. Iz hiše je izginil skozi stranska vrata, tako da ga gospodar ni takoj opazil. Tekel je še za njim ter med tem opozoril sosede na vlomilca, toda ta jim je le ušel.

Devica Marija v Polju

Sokolsko društvo v Polju se pripravlja na svoj veliki sokolski praznik na razvitje društvenega prapora, ki bo v nedeljo 5. julija t. l. Sokolski prapor je ročno delo sestre inž. Reševce, ki ga je sama izdelala. Sokolstvo in ostalo javnost že danes opozarjamo na to izredno sokolsko slavo. Podrobnejši spored bo v kratkem objavljen. — Zdravo!

Šoštanj

Otvoritev in blagoslovljen razglednega stolpa na Špiču-Kozjaku. Razgledni stolp na Špiču, ki ga je dala postaviti Saleška podružnica SPD v Šoštanju in o katerem smo obširneje pisali v »Jugoslovanu« dne 26. maja t. l., je dograjen ter bo slovesno odprt v blagoslovljen v nedeljo 14. junija ob pol dvanajstih. K temu lepemu planinskemu slavlju se vabijo vsa okoliška društva in ljubitelji narave. Železniške in avtobusne zveze so ugodne. Izletniki s slovenjgraške strani se pripeljejo najbolje z jutranjim vlakom do postaje Spodnji Dobič, od celjske in šoštanjske strani pa ali z vlakom ob 9. ali z avtobusom od sedmih, ali pa si najamejo avtobus pri Detovniku v Šoštanju. Daj nam samo Bog še lepega vremena!

Sokolska tombola in nastop. Sokolska tombola Sokolskega društva Šoštanj ter njegov javen nastop, ki se je minulo nedeljo vršil ob soudeležbi in sodelovanju sokolskih društev iz Velenja in Šmartnega ob Paki, je kljub neprijetnemu vremenu dobro uspel. Hvala vsem, ki so z darovi ali drugače pripomogli k temu lepemu uspehu.

Št. Rupert na Dolenjskem

Prvi okrožni zlet. Mirensko sokolsko okrožje bo priredilo 14. junija prvi okrožni zlet na Rakovniku pri St. Rupertu blizu žel. postaje St. Rupert-Rakovnik. Mladina je že pripravljena in nestrno čaka svojega velikega dne. Spored: Popoldne prihod telovadcev od vseh strani s prvimi dopoldanskimi vlaki. Ob 11. uri skušnja za popoldanski nastop. Ob pol 16. uri javna telovadba: 1. moškega naraščaja; 2. ženskega naraščaja; 3. proste vaje članov; 4. proste vaje članice; 5. vaje na orodju; 6. posebna telovadna točka Trebanjske dece; 7. nagradna tekma ženske dece; 8. šaljivi štafeti tek moške dece in nazadnje nastop vzorne vrste iz Ljubljane na orodju. Po telovadbi se razdelijo nagrade zmagovalnim vrstam ženske in moške dece iz vseh društev Mirenske doline. Po tem pa je prosta zabava. Pri prostih vajah in plesu sodeluje prvovrstna godba. Prireditev se bo vršila v velikem obsegu, kjer bo Mirenska dolina pokazala, kako mogočno je postalo Sokolstvo v zadnjih letih.

Potovanje po zvezdi večernici



102.

Vrnitev čez jezero ni bila več mogoča. Dušan, Danica in Čučurci so se tedaj napotili po obali, da bi obišli jezero. Hodili niso dolgo. Pot je bila preveč nevarna. Po obrežju se je solnčilo vse polno plezozavrov, ki so bili s svojimi dolgimi vratovi precej podobni ogromnim gosem, ležečim na toplem obrežnem pesku. Morali so se oddaljiti, in tako so naposled zašli v — puščavo...

Pravilnik o kontroli svežega sadja za izvoz

Na podlagi § 1. zakona o kontroli poljskih pridelkov, namenjenih za izvoz z dne 18. novembra 1929, je ministarstvo trgovine in industrije v sporazumu s poljedelskim ministrom predpisalo Pravilnik o kontroli svežega sadja za izvoz. Odredbe tega Pravilnika veljajo za vse izvozne vagonse in komadne pošiljke svežega grozdja, sliv, jabolk, hrušk, kutin, breskev, marelic, češenj, višenj in jagod.

Vsaka izvozna pošiljka svežega sadja mora biti pregledana in opremljena z uverenjem posebnih nadzornih organov, v izjemnih slučajih vršijo pregled sreski kmetijski referenti.

Z izvozom in izvozno trgovino svežega sadja se smejo baviti na podlagi uverenja Centralne komisije: 1. Protokolirane tvrdke za trgovino poljskih pridelkov, 2. Zadržne zveze in poljedelske zadruge za proizvode svojih članov, 3. sadjarji samo za svoje lastne pridelke. Uverenja izdaja Centralna komisija za izvoz svežega sadja, ki velja od dneva izdaje pa do 1. junija naslednjega leta. Po tem roku se mora uverenje obnoviti.

Sveže sadje, ki je namenejno izvozu mora biti zrelo, z roko obrano in nepoškodovano, drugačno sadje se kot jedilno sadje ne sme izvažati. Isto velja tudi za sadje, ki ima kak tuj duh.

Sveže grozdje. Za izvoz velja samo sledeča klasifikacija: 1. namizno grozdje in 2. vinsko grozdje. Namizno grozdje se sme izvažati samo ako je dovolj zrelo, zdravo, nepoškodovano in čisto. V vsakem zavoju sme biti grozdje samo ene vrste. Grozdji morajo biti z roko brani in pazljivo očiščeni. Ne smejo biti vlažni, niti ne smejo imeti gnilih, poškodovanih ali počenih jagod. Namizno sadje se pakuje v predpisano zaprtih, suhih in čistih košarah iz vrbovine, v košarah iz deske z razmaknjenimi letvicami in v zabojih. Brutto teža kolijev naj znaša 5

ali 10 kg in ne sme biti večja od 12 kg. Pakovanje s časniki ali drugače porabljenim papirjem, kakor tudi grozdje, ki vsebuje trno listje in mladice, je strogo prepovedano izvažati. Vinsko grozdje se sme izvažati samo v čistih, zdravih sodih od 50 kg brutto teže ali kot rinfusno blago.

Sveža jabolka, hruške in kutinje. Za izvoz svežih jabolk, hrušk in kutin velja sledeča klasifikacija: 1. namizna, 2. potrošna, 3. industrijska. Kot namizna jabolka, hruške in kutine se smatrajo pravilno razviti, zdravi, nepoškodovani in ne zmrznjeni plodovi ene vrste. Jabolka ne smejo biti manjša od 5 cm v premeru. Tolerira se največ 5% poškodovanih ali madežastih sadov. Kot industrijski se smatrajo vsi ostali plodovi, samo da niso gnili. Lesnike se smejo izvažati pod oznako industrijskega sadja in se smejo mešati z ostalimi plodovi. Namizna in potrošna jabolka, hruške in kutine se morajo pakovati v čiste in suhe zaboje, sode ali košare, ki nimajo duha. Brutto teža sadov je predvidena 100 kg, zabojev 60 kg in košar 30 kg. Industrijski plodovi se odpremljajo kot rinfusno blago ali v sodih. Izjemoma se morejo namizna in potrošna jabolka, hruške in kutine do nadaljnjih odredb ministrstva trgovine in industrije pošiljati kot rinfusno blago.

Sveže marelice, breskve, češnje in višnje. Za izvoz tega sadja velja sledeča klasifikacija: 1. izbor: skrbno odbrano, nepoškodovano sadje brez napak in 2. potrošno sadje: vsi ostali plodovi, ki niso vlažni. Te vrste sadje se mora pakovati v pletenih košarah in zabojih iz čiste lesa brez vsakega duha. Teža posameznih kolijev pri marelicah in breskvah ne sme biti večja od 15 kg, pri češnjah in višnjah ne nad 12 kg. Teža izbora pri posameznih kolijih znaša 10 kg.

(Se bo nadaljevalo.)

Ing. F. Štrajnar.

Elektrifikacije Čehoslovaške

Po svetovni vojni so skoro vse države spoznale važnost električnega gospodarstva, ki je zadobilo loko važnost v splošnem narodnem gospodarstvu, kakor je v prvi polovici prejšnjega stoletja zadobila organizacija železniškega prometa. Dandanes si skoraj ne moremo misliti gospodarstva brez železnice in da blagostanje ljudstva v precejšnji meri zavisi od železnice, je spoznala slednja vas. Isto postaja tudi z električnim gospodarstvom in zato je razveseljivo, da so skoro vse evropske države posegle v to vprašanje, bodisi direktno, da po vnaprejšnjem načrtu z lastnimi sredstvi elektrificirajo, bodisi, da pustijo sicer inicijativno privatnemu kapitalu, ali ona s posebnim zakonom smoteno dirigira elektrifikacijo. Čehoslovaška se je takoj po osvoboditvi lotila tega važnega vprašanja in ga tudi rešila z zakonom o elektrifikaciji države z dne 22. julija 1919.

Vsa država je razdeljena na takozvane elektrifikačne zvezce, n. pr. srednječehska zveza, južnočehska, zapadnoslovaška itd. Teh zvezec je 16. To so nekatere družbe z omejeno zavezo, kjer sodeluje privatni in tudi javni kapital, slednjega je ca 60 odstotkov. Takim zvezam se podeli gotov okoliš v eksploatacijo. Pri določitvi in razdelitvi države na posamezne zvezce oziroma okoliše, se je gledalo na to, da tvori celoto, bodisi, da je samo vodna ali pa samo kalorična, ali pa da kako drugače tvori celoto. Ena zvezec ne sme posegati v okoliš druge zvezce pač pa si take zveze medsebojno pomagajo s paralelnim obratovanjem. Važnost paralelnega delovanja med vodnimi in kaloričnimi ter sploh med centralami je znana in čehoslovaški parlament je 22. marca 1929. dovolil ustanovitev 200 milj. Kčf. fonda samo za zvezane daljnovode med centralami. Ako je že preje delovala v tem okolišu kaka centrala pa najsi privatna ali komunalna, brez dovoljenja zvezec ne sme razširiti obrata, one pa lahko še naprej delujejo. Če pa je konsum v dotičnem kraju, kjer deluje zvezec elektrarna narastel tako, da ne zadostuje več kapaciteta elektrarne, mora ta od zvezecnih elektrarn kupovati tok. Na ta način se jih prišli, da prodajo elektrarno, ali pa se jih vklene v celotno organizacijo električnega gospodarstva. V tem pa je obenem tudi izražena tendenca, da se izločijo iz električnega gospodarstva male lokalne centrale, ki obratujejo večinoma neracionalno in donekod tudi v škodo celotnega električnega gospodarstva. Isto tendenco opazujemo v vseh državah, da celo v Ameriki, kjer so radi velikih dimenzij države igrade do nedavnega časa lokalne centrale veliko vlogo.

Privatnik pa lahko da ves tok svoje elektrarne na razpolago zvezcu, ki ga pa potem ona naprej prodaja. Vsa omrežja primarna in sekundarna upravlja zvezec sama s finančno pomočjo države, občine in okraja, ki si postanejo s tem solastniki elektrarne. Primarna omrežja imajo normalno napetost 6000, 22.000 in 100.000 V, izjemoma uporabljajo 35.000 (Podkarpatska zveza) in 60.000 V, od katerih slednja mora biti izvršena tako, da se da predelati na 100.000 V. Sekundarno omrežje pa je za vrtilni tok 380/220 V napetosti.

Spričo velikega bogastva na premoğu, ki je cenjeno na 30.000 milj. ton, so se razvile predvsem kalorične centrale. Vodnih sil ima Čehoslovaška na razpolago ca 736.000 KW, od katerih pa je izrabljenih le 114.000 KW. Na programu pa je še nadalje izraba vodnih sil, posebno reke Vah na Slovaškem in Morave. V vodnih silah daleč zaostaja za Jugoslavijo, ki razpolaga s 1.620.000 KW, izrabljenih ima pa le 122.000 KW. Celotni istiharen učinek vseh elektrarn znaša čez 1 milij. KW. Celotna uporaba znaša ca 2 milijardi KWh. Na prebivalca pride letna uporaba 150 KWh, dočim je še 1.

1922. znašala 71,5 KWh. Iz tega vidimo, da se je poraba več kot podvojila.

V splošnem je Češka in Moravska že skoro vsa elektrificirana, sedaj se še dela intenzivno na elektrifikaciji Slovaške in Podkarpatske Rusije. V splošnem se računa, da bo v glavnem tekem 5 let vsa elektrifikacija izvršena. V programu imajo tudi elektrifikacijo železnice, ki bi tudi jemala tok od zvezecnih elektrarn. Čehoslovaška investira ogromne vsote za organizacijo električnega gospodarstva, zakaj ona se dobro zaveda, da zaostali v elektrifikaciji se pravi zaostati tudi v kulturi.

Gospodarske vesti

× **Pravilnik o trgovini s suhim slivami in mezo.** Trgovski minister je sporazumno s poljedelskim ministrom predpisal Pravilnik o trgovini s suhim slivami in mezo.

× **Pozor pred raznimi sleparji!** Nemško poslaništvo v Beogradu je obvestilo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da so v Nemčiji brez vsake vrednosti novčanice, ki se glase na nemške marke in ki so bile izdane pred, oziroma med inflacijo nemške denarne enote. Zavod posebno naglašja, da se v zadnjem času pojavljajo razna udruženja, ki lažljivo pričajo, da imajo od nemške vlade posebna pooblastila za nakup teh novčanice in zavajajo nepoučene ljudi v razne sleparije.

× **Sovjetsko notranje posojilo.** Sovjetska vlada je razpisala notranje posojilo v višini 1600 milijonov zlatih rubljev. Kraljica tega posojila se glasi: Rešite odločilno leto pelletnega načrta.

Borzna poročila

dne 11. junija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 11. junija. Amsterdam 22-745, Berlin 13-415, Bruselj 7-875, Budimpešta 9-8767, Curih 1095-30-1098-30, Dunaj 7-9314-7-9614, London 274-57-275-37, New York 56-31-56-51, Pariz 221-28, Praga 167-03-167-83, Trst 295-77 do 295-92.

Zagreb, 11. jun. Amsterdam 22-795-22-855, Dunaj 793-14-796-14, Berlin 13-40-13-43, Bruselj 787-50 bl., Budimpešta 986-17-987-17, London 274-57-275-37, Milan 294-80-296-80, New York ček 56-31-56-51, Pariz 221-28 bl., Praga 167-03-167-83, Zürich 1095-30-1098-30.

Beograd, 11. junija. Berlin 13-40-13-43, Budimpešta 986-17-987-17, Dunaj 793-14-796-14, London 274-49-275-39, Milan 294-77-296-77, New York 56-36-56-56, Pariz 220-28-222-28, Praga 167-03-163-83, Zürich 1095-30-1098-30.

Dunaj, 11. junija. Amsterdam 286-40, Atene 9-2287, Beograd 12-5925, Berlin 168-735, Bruselj 99-14, Budimpešta 124-12, Bukarešta 4-2325, London 34-5925, Madrid 72, Milan 37-25, New York 711-20, Pariz 27-88, Praga 21-0713, Sofija 5-1530, Stockholm 190-75, Kopenhagen 190-50, Varšava 79-74, Zürich 138-50.

Curih, 11. jun. Beograd 9-1175, Pariz 20-175, London 25-0625, New York 515-20, Bruselj 71-775, Milan 26-96, Madrid 25-50, Amsterdam 207-325, Berlin 122-275, Dunaj 72-43, Sofija 3-735, Praga 15-265, Varšava 57-80, Budimpešta 90-05.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 11. junija. Državni papirji: 7% inv. pos. 85-86-25, vojna škoda ar. 410-50 do 411-25 (410-411), kasa 410-50-412, jun. 413 blago, avg. 412-412-50, dec. 412-50-413 (413 do 413-50), 4% agr. obv. 48 d., 7% Bler 80-625 do 81 (81), 8% Bler 90-25-91 (90-50), 7% pos. hip. banke 81-82-50, Begluške 64-50-65-25 (65). — Banke: Hrvatska banka 50-60, Praštediona 950-960, Union 167-170, Jugo 67-50 do 68-50, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Narodna banka 6500 d., Srbska 191 d. — Industrija: Sečerana Osijek 245-246, Trboveljska 232-238, Slavonija 200 d., Vevče 120 d. — Nar. šum. 25 d., Guttin, 119-122, Slaveks 25-30, Danica 70-75, Drava 235-236, Isis 53

blago, Dubrovačka 325-327-50, Jad. pl. 512 d., Oceanija 190 d.

Beograd, 11. junija. 7% inv. pos. 86-40 do 86-50, 7% Bler 81, 8% Bler 90, 7% pos. hip. b. 83-50, 4% agr. obv. 49-50, 6% begl. obv. 65-70-65-75, tobene sr. 20, vojna škoda 411 do 411-50, ult. junija 412, ult. oktobra 415, ultimo novembra 414, Narodna banka 6150-7000.

Dunaj, 11. junija. Bankverein 15, Dunav-Sava-Adria 12-80, Prioritete 92-10, Ruše 23-50, Trbovlje 26-85.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 11. junija. 7% Bler 79-50-80.

New York, 11. junija. 8% Bler 88-90, 7% Bler 79-50-80-25, 7% pos. drž. Hip. b. 78 do 78-50.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena stalna, brez prometa.

Novi Sad, 11. junija. Pšenica: 79-80 kg: srednjebaška 177-50-182-50, baška okolica Novi Sad 175-180, Sombor 162-50-167-50, potiska Slep 185-190, gornjebaška 180-185, gornjebanatska 185-190. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 16 vagonov, koruza 13, moka 4, otrobi 2 vagona. Tendencia: mirna.

Budimpešta, 11. junija. Tendencia: stalna, promet: miren. Pšenica: jun. 14-55 (14-54 do 14-55). Koruza: jul. 13-90-13-93 (13-88-13-99), avg. 14 (13-93-13-98), maj 11-77-11-80 (11-77 do 11-78), tranzit jul. 10-90.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia neizpremenjena mlačna, brez prometa.

Sport

Nadaljevanje državnega prvenstva.

V nedeljo se na vsej črti nadaljujejo ligine tekme. Z vstopom Hajduka, so dosegle tekme v naši skupini višek. Pričakovanja, da ne bo ostala dolgotrajna Hajdukova turneja brez slabih posledic na kondicijo igrancev, se niso uresničila. Hajduk je zaigral v obeh tekmah bolje kot kdaj popreje.

V Ljubljani bo imela Ilirija v gostih Haška. Po rekordnem porazu Ilirije v Splitu je po papirni formi Hašk visok favorit. Zmaga Zagrebčanov nad Ilirijo pa ni sigurna stvar. Na domolih tleh je Ilirija mnogo trši nasprotnik. Poleg tega je treba računati, da bo hotelo njeno moštvo na vsak način popraviti usoden neuspeh v Splitu in dokazati, da doseženi rezultat nikakor ne odgovarja razmerju sil obeh klubov. Tekma se bo vršila ob 7.30 na igrišču Ilirije. Ni še gotovo, kdo jo bo vodil ali g. Nedoklan iz Splita ali pa inž. Popović iz Beograda. V predtekmi se srečata rezerva Ilirije in provincialni prvak LNP SK Elan iz Novoga mesta.

V Zagrebu gostuje Hajduk. Pomeril se bo s Concordijo, ki je trenutno v izvrstni formi. Tekma bo vsekakor privabila rekordno število gledalcev.

V beogradski ligi se bo odigrala samo tekma Jugoslavija : Soko. Jugoslavija je brez točke na zadnjem mestu in je zadnji čas, da izboljša svojo pozicijo.

V vojvodinski ligi se srečajo naslednji pari: V Novem Sadu: Vojvodina — Bačka, v Subotici: Mačva — Sand, v Osijeku: Gradjanski — Obilić in v Pančevu: PSK : Slavija.

Lahkoatletsko prvenstvo moštev v Zagrebu

Istočasno kot v Ljubljani, se je tudi v Zagrebu vršilo prvenstvo moštev. Najostrejša borba se je bila med Concordijo in Haškom in je končno zmagala prva z minimalno razliko točk. Dosegla je 78.910-25, Hašk 78.329-43, 3. Marathon 15.792-92.

Naj navedemo samo najboljše rezultate: 100 m: Buratović (C) 11'2, krogla: Ambrozy (H) 13'96 m; 400 m: Tučan (H) 5'26; 110 m zapreke: Buratović (C) 154, skok v daljavo: Helebrant (H) 608; disk: Manojlović (C) 41'41 m; 2. dr. Narančić (C) 40'66 m, 3. Ambrozy (H) 39'46; 5000 m: Koren (M) 17'28; 800 m: Tučan (H) 1:59'8 jugoslov. rekord; skok v višino: Buratović (C) 180; 200 m: Buratović 2'33; kladivo: Gašpar (C) 35'54 m; 400 m zapreke: Jamnický (H) 61'2; troskok: Pavlović (H) 12'33 m; 10 km: Belas (M) 37'278; kopje: Helebrant (H) 49'15 m; 1500 m: Tučan (H) 4:20, Predanić (C) 4:22;

Specifalni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš
Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

BREDA žepni robci kom. Din 2- Najmo- dernejše vezenje zaves, pregrinjal in perila.

Razpis

Razpisana je služba občinskega tajnika v Loškempotoku srez Kočevje.

Prošnje z dokazili dosedanjega službovanja naj se pošljejo do 20. junija t. l. županstvu. Za službo imajo prednost, ki so obenem organizirani. Oseba zglasitev se za enkrat ne želi. Plača in dohodki po dogovoru.

1426

Makulturni papir

se poceni proda

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

skok ob palici; Babić 230; 4 × 100 m: Concor- dia 476.

Juniorski turnir v fletetu za dame in v sablji za gospode

Na Dunaju se je ravno sedaj zaključil velik meddržavni turnir v sablji in fletetu. Stojimo pred jugoslovanskim turnirjem, ki se ima vršiti koncem meseca junija. Stojimo torej v znamenju turnirjev. Vsi polagajo račun o delovanju v predidoli sezoni.

Tudi v Ljubljani bode polagala račun o svojem vstopnem delovanju sabljaška sekcija SK Ilirije pod vodstvom g. p. pukovnika Rudolfa Cvetka in sicer na juniorskem turnirju v fletetu za dame in v sablji za gospode dne 13. in 14. junija v telovadnici Sokola, Narodni dom. Začetek dne 13. junija ob 15. uri.

Po pozitivnem prizadevanju g. učitelja g. p. pukovnika Rudolfa Cvetka si je vzgajala sekcija moči, ki bodo tudi zastopale Slovenijo na državnem turnirju v Zagrebu.

Vabljeni so vsi sportniki, da si ogledajo to veleskaznivo in najbolj viteško panogo sporta. Turnirja se udeležijo tudi gostje iz Maribora. Turnir vodijo gg. dr. Milan Dular, dr. Stanko Lapajne ter g. p. pukovnik Rudolf Cvetko.

Jury so prevzeli gg. Oskar Raunacher, inž. Karl Honzak, Erle Gombač ter p. pukovnik I. Ožegović. — Dobrodošli vsi! Vstopnine prosto!

Mariborski sport

Nogometni turnir železničarskih klubov v Mariboru

Ob priliki kongresa Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Mariboru, se vrši dne 13. in 14. junija na igrišču ISSK Maribor nogometni turnir vseh železničarskih klubov v naši državi.

Razpored tekem je sledeči:

V soboto, dne 13. junija:

Ob 13:30: SK Železničar, Osijek : SK Železničar, Veliki Bečkerek.

Ob 15: Zel. SK Hermes, Ljubljana : SK Železničar, Niš.

Ob 16:30: SK Železničar, Sarajevo : SK Železničar, Maribor.

Ob 18: SK Železničar, Zagreb : SK Železničar, Subotica.

V nedeljo, dne 14. junija:

Ob 16: glavna zmagovalca prejšnjega dne.

Ob 18: reprezentanca železničarskih klubov: SK Železničar, Maribor.

Radio

Ljubljana, petek, 12. junija. 12.15 Plošče (odlomki iz oper, resna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Prof. Niko Kuret: Smernice sodobnega ljudskega teatra (novi repertoar: Narodne igre). 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 20.00 Gospodinjina ura, gdč. Cilka Krek. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 13. junija. 11.45 Otroška ura: Pravljice. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Dr. L. Čampa: Časnik in časnikarstvo. 19.30 Ga. Orthaber: Anglesčina. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka (zaključno predavanje). 20.30 Dr. K. Movcevec večer. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. Pevske točke izvajajo mesani zbor »Ljubljane«. 21.30 Prenos s Bleda. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, petek, 12. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.15 Koncert (Beograd). 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Zagreb, sobota, 13. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Lep večer. 22.00 Novice. 22.15 Lep večer (dalje).

Beograd, petek, 12. junija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.00 Šolski Radio. 16.00 Plošče. 17.00 Slovenske pesmi. 17.30 Kvintet. 18.00 Popoldanski koncert. 20.00 Predavanja. 20.30 Koncert. 21.30 Odlomki operete »Grofica Marica«. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert.

Beograd, sobota, 13. junija. 11.30 Plošče. 12.35 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Popoldanski koncert. 18.00 Sport in delo. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Narodni napavi. 21.00 Pesmi in arije. 21.30 Saxofon. 22.00 Novice. 22.20 Balalajke koncert.

Praga, petek, 12. junija. 11.30 Plošče. 12.30 Brno. 13.30 Radio orkester. 17.00 Jubilej sv. Antona. 17.50 Plošče. 19.30 Slovaške narodne pesmi. 20.05 Ljudska glasba. 22.15 Sodobna glasba.

Praga, sobota, 13. junija. 11.30 Plošče. 12.30 Moraska Ostrava. 17.10 Plošče. 19.05 Poljudna glasba. 20.30 Igra. 22.25 Moravska Ostrava.

Malinovec

pristen, naraven na malo in veliko prodaja lekarna doktor G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6



Kolesa 1422 po Din 1500.—

»CENTRA«

Ljubljana

Masarykova cesta

Na prvovrstno

domačo hrano

sprejem par boljših

gospodov ozir. dam v

strogem centru, poleg

magistrata. — Naslov

v oglašnem oddelku

„Jugoslovana“.

1427

Logavice, roka-

vice, volna in

bombaž 468

Kultura

Prirodoslovne razprave muzejskega društva v Ljubljani

Agilna prirodoslovna sekcija muzejskega društva za Slovenijo v Ljubljani je izdala prvi del prve knjige prirodoslovnih razprav. Z veseljem moramo pozdraviti ta pojav v naši znanstveni književnosti, kajti ta revija je pri nas prva, ki se strogo znanstveno bavi s prirodoslovstvom. Urejena je pod spretno roko univerzitetnega profesorja zoologije dr. Jovana Hadžija, sodelujejo pa še odlični predstavniki različnih vej prirodoslovstva na naši univerzi.

Iz vsebine posnemamo: Roman Kenk in Albin Seliškar: Studije o ekologiji jamskih živali. I. Meteorološka in hidrološka opazovanja v Podpeški jami v letih 1928.—1931. (Francoski izvelek). Stanko Karaman: O sinurelami Jugoslavije in Prinos poznavanju amfipoda Jugoslavije, pored nekoliko vrst iz Grčke. (V nemškem jeziku.) Ivan Rakovec: Prispevki h gornjekarbonski favni Javornika v Karavan-kah. (V nemškem jeziku.) Fran Kos: Studije o artefaktom značaju rezil iz zob jamskega medveda in preluknjanih kosti, najdenih v Po-točki zijalki in nekaterih drugih jamah. (V nemškem jeziku.) Jovan Hadži: Opilioni Triglavskega masiva. (Nemški izvelek.)

To knjigo smemo torej postaviti na isto višino kakor izdaja zagrebške in beograjske akademije znanosti. Res je sicer, da je pretežna večina člankov pisana v nemškem jeziku s slovenskim izvelekom. Morda bo to koga neprijetno dirnilo, vendar se ne da drugače pomagati. Ker zahteva razumevanje teh razprav strogo znanstveno predzobrazbo, ne bo knjiga dostopna širokim slojem. Ker imamo pri nas tako malo resnih specialistov in so razprave namenjene predvsem inozemstvu, je torej razumljivo, da so nekateri pisatelji odločili pisati v tujem jeziku. Samo izvelečki specialistov po navadi ne zadovoljijo. Morala bi se torej celotna razprava dobesedno prevesti. Ker pa so s tem v zvezi dvojni stroški, je bolj ekonomično ponatisniti samo v tujem jeziku. S tem razprava in cela knjiga nič ne izgubi na nacionalnosti. Saj so naslov knjige, imena avtorjev in krajevna imena pisana v našem jeziku.

Knjigi je dodan Vestnik prirodoslovne sekcije, ki prinaša društvene vesti, pravila muzejskega društva in zapiske. Pričakujemo torej, da izide vsaj ena taka knjiga vsako leto. — Dr. Oskar Reya.

Gustave Flaubert, Salambo. Roman. Poslovenil Anton Debeljak. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Naša prevodna književnost se vedno bolj izpopolnjuje s klasičnimi deli evropskega romana. Flaubertov zgodovinski roman »Salambo« spada med književne mojstrovine 19. stoletja, od katerih so se mnogi poznejši pripovedniki učili dobrega pisanja. Nobena prevodna književnost ne bi bila popolna brez Flaubertove »Salambo«. Roman je ena najzanimivejših zgodovinsko-pripovednih knjig, kar jih sploh premore svetovna književnost. Z bujno domišljijo pravega umetnika je Flaubert obudil iz prahu tisočletij življenje slavne Kartagine v usodnem času njene zgodovine. Slike, ki nam jih podaja, so ponekod vprav veličastne in še vedno neprekosljive. Nekateri strani tega romana gredo med najlepše, kar jih je kdaj napisalo človeško pero. Vojne, obleganja, zločini, strasti, ljubezen, vera, smrt v močeh Kartagine, vse to oživi pod čarobnim dotikom Flaubertove fantazije. Boj dveh vojskav za lepo Salambo, divje orgije in tajinstvene prigode se vpletajo v pravi film, ki je pred leti zares prišel tudi na platno. »Salambo« pa ni samo plod genialne domišljije; Flaubert je spisal svoj roman na osnovi dolgotrajnega proučevanja vseh obstoječih virov, potovanja na lice mesta in podrobnega opazovanja današnjih prebivalcev nekdanje punske dežele. Samo tako je mogel ustvariti delo, ki bo vedno znova mikalo in vabilo one, ki v pripovedni umetnosti iščejo pozabo in doživljanja. Flaubertov roman je stilistično na izredni višini. Prevod Antona Debeljaka je poln in sočen. Prelagatelj mu je dodal uvod in na koncu knjige opazke, ki prijetno olajšujejo umevanje zgodovinskih imen v romanu. Knjiga je opremljena po načrtu ing. arh. Dom. Serajnika. Naročniki »Zbirke mojstrov« so jo dobili po znatno nižji ceni.

Doma in sveta smo dolgo čakali. Pred dnevi je izšla 3.—4. številka in na uvodnem mestu prinesla Franceta Vodnika esej o književnem obrazu Bogomila Magajne. France Koblar nadaljuje svojo obsežno, globoko zajeto študijo o pisatelju F. S. Finžgarju. Stanko Vurnik je napisal razpravo o stilu v zgodovini glase in prinaša uvod in poglavje o glasbi grške antike. Fr. Stele objavlja kritično poročilo o Kuknovi Die polniske Kunst. Silv. Škerlj pa esej o Valeryu. Leposlovje so tej številki dali mladi, splošno zanimanje vzbujajoči Prekmurec Mihael Kranjec, Edi Kobeck in Franc Bevk. Poročila in pregled pišejo Pregelj, Silc, Jare, Tine Debeljak, Ložar, Anton Vodnik i. dr. V prilogah prinaša list vrsto uspešnih reprodukcij iz znane Strahlove zbirke.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.
Petek, 12. junija: »Vzroki«. Red B.
Sobota, 13. junija: »Vzroki«. Red A.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.
Petek, 12. junija: Zaprtlo.
Sobota, 13. junija: »Vijolica z Montmartrac«, premijera. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 14. junija: »Vijolica z Montmartrac«. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Petek, 12. junija: Zaprtlo.
Sobota, 13. junija ob 20. uri: »Evangeljnik« ab. B. Kupon.



Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 182/83.

1608 3—3

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem in izvršitev gradnje stanovanjskih poslopj za zdravnike, strežnike in usmiljenke ter gradnje infekcijske barake in vratarjeve hišice hiralnice za umobolne v Novem Celju pri Zalcu.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 26. junija 1931. ob enajstih

v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša: Din 1.774.140/44, oziroma za posamezne vrste del, in sicer za:

1. težaška in zidarska dela ter izvršitev čistilne naprave in greznice	Din 1.086.940/27
2. tesarska dela	96.968/34
3. krovna dela	56.303/20
4. kleparska dela	71.517/65
5. mizarska dela	176.013/10
6. ključavničarska dela	13.972/50
7. steklarska dela	27.073/50
8. slikarska dela	19.045/78
9. plesarska dela	42.071/30
10. pečarska dela	61.790/—
11. vodovodno-inštalacijska dela	81.203/10
12. elektroinštalacijska dela	41.241/70

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljev. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 3. junija 1931.

*

V. No. 424/36.

1635—3—2

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem in izvršitev gradnje uradnega in skladišnega poslopja ter 4 jednaki uradniških dvodružinskih stanovanjskih hiš carinarnice na Rakeku na novo.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 1. julija 1931 ob 11. uri dop.

v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 2.706.318/41 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani dne 6. junija 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 1/31—23.

1639

Oklic.

Poravnalna stvar Ostrelča Jožeta, trgovca v Črnomlju.

Prisilna poravnava izven stečaja, dosežena v smislu § 46. zakona o prisilni poravnavi izven stečaja pri naroku dne 18. marca 1931 te vsebine, da dolžnik svojim upnikom plača 40% kvoto v 10 mesečnih obrokih počeni 60 dni po pravomočnosti tega sklepa pod poročstvom njegove soproge Ostrelčice Pavle, se odobri.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 6. junija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

No. 6583/2—31.

1640

Razglas.

Okrožno sodišče v Mariboru je s pravomočno razsodbo VII. 2511/30—29 z dne 28. januarja 1931 prepovedalo Štefanu Zupančiču, rojenemu 17. decembra 1908 v Hajdošah, srez Ptuj, zahajanje v gostilne in vinotoče za dobo 2 let, računši od 19. julija 1931.

Načelstvo sreza Ptujkega, Ptuj, 6. junija 1931.

*

No. 6660/1—31.

1641

Razglas.

Okrajno sodišče v Ptuj je s pravomočno razsodbo Kps. V. 93/31 z dne 20. maja 1931

prepovedalo Heleni Berger, rojeni leta 1879. v Dokleah, pristojni v Doleno, ženi postreška, stanujoči v Ptuj, Med vrta, zabajati v krčmo za dobo 2 let.

Načelstvo sreza Ptujkega, Ptuj, dne 6. junija 1931.

*

Štev. 773.

1611—3—3

Razglas

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za oddajo vodovodnih del v Muti pri Dravogradu.

Občinski urad Muta pri Dravogradu razpisuje po nalogu kraljevske banske uprave V-No 4792/1 od 9. januarja 1931 in na podlagi čl. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu od 6. marca 1910 ter njegovih sprememb odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev vodovodnih del v Muti pri Dravogradu prvo javno pismeno ofertalno licitacijo

na dan 27. junija 1931 ob enajstih

v prostorih občinskega urada Muta pri Dravogradu.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih občinskega urada v Muti pri Dravogradu, oziroma je dobiti vse ofertne pripomočke proti plačilu Din 200.— pri tem uradu.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na uradni odmerjeni predračun v iznosu Din 323.000.—.

Zapečateni ponudbe opremljene s kolkom Din 100.— priloge s kolkom za 2.— dinarja morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije z označbo »Ponudba za vodovod Muta pri Dravogradu od ponudnika N. N.« neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne, na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje ter mora položiti kavcijo, domačini 33.000.— Din tuji državljani 66.000.— na blagajni občinskega urada v Muti, bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih oziroma garantnih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86 zak. o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, odobrenje ministrstva za gradbo, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, in potrdilo pristojne zbornice za TOI sposobnosti je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Državna uprava si pridržuje pravico oddati razpisano delo, ne oziraje se na višino ponudene svote.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Trška občina Muta pri Dravogradu, dne 8. junija 1931.

*

Razglas o licitaciji.

Zupanstvo mesta Brežice razpisuje za oddajo del pri zgradbi uradnega poslopja za sresko načelstvo v Brežicah javno pismeno ponudbeno licitacijo, ki se bo vršila na dan

30. junija 1931. ob enajstih

v mestni posvetovalnici v Brežicah. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov Din 120.— dobe med uradnimi urami v občinski pisarni v Brežicah.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša:

1. zidarska dela	Din 467.134/91
2. tesarska dela	107.321/99
3. ključavničarska dela	43.835/72
4. krovna dela	18.017/84
5. kleparska dela	22.696/15
6. mizarska dela	90.260/—
7. steklarska dela	12.016/85
8. plesarska dela	27.437/80
9. slikarska dela	19.429/12
10. pečarska dela	27.620/—
11. vodovodno inštalacijska dela	25.946/10
12. parketna dela	11.506/50
13. lapetniška dela (plaf. zastori)	9.030/—
14. elektrotehnična dela	21.253/35

Skupaj . . . Din 903.506/33

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in razglasa, ki je nabit na uradni deski obč. urada v Brežicah.

Zupanstvo mesta Brežice, dne 6. junija 1931.

*

1642

Razpis.

Občina Nova cerkev pri Celju razpisuje mesto občinske babice z letnimi prejemki 2400.— Din in raznimi drugimi ugodnostmi.

Pravilno kolokovane in z usposobljenostnimi dokazi opremljene prošnje se naj vlagajo do 30. junija 1931 pri županstvu Nova cerkev.

Zupanstvo Nova cerkev pri Celju, dne 11. junija 1931.

Razne objave

1609—3—3

Objava.

Podpisani sem izgubil učno pismo gremija trgovcev za srez Kranj, s katerim se potrjuje, da sem se učil pri tvrdki Sirc Luđevič v Kranju, trgovina z mešanim blagom, od 1. januarja 1926 do 1. januarja 1928, in je proglašam za neveljavno.

Jenko Matija, s. r., v Zgornji Beli št. 21, pošta Preddvor, srez Kranj.

*

1637

Objava.

Izgubil sem maturitetno izpričevalo državne realke v Mariboru, izdano leta 1925. na ime Beneš Karel.

Proglašam ga za neveljavno.

Beneš Karel, s. r., Maribor.

*

Aga Ruše

združene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena d. d., Ruše.

Bilančni konto per 31. december 1930.

Aktiva	Din	Pasiva	Din
Posedstva	535.000/—	Akojski kapital	2.000.000/—
Poslopja	1.286.197/33	Upniki	10.336.545/47
Tvorniška oprema	2.771.098/03		
Mobilije	28.759/36		
Orodja	19.298/91		
Zaloge	5.922.853/47		
Izgotovljeni produkti	75.803/87		
Blagajniški konto	8.385/20		
Dolžniki	1.362.297/97		
Izguba	326.851/33		
	12.336.545/47		12.336.545/47

Račun izgube in dobička per 31. december 1930.

Dati	Din	Imeti	Din
Skupni stroški	1.414.634/85	Obratni prebitok 1930	1.291.971/86
Davki	32.092/96	Izguba	326.851/33
Odpisi	172.095/39		
	1.618.823/19		1.618.823/19

V Rušah, dne 31. decembra 1930.

Pregledala in ugotovila skladnost s knjigami preglednika:

Rupp Karl, s. r. Preleuthner Georg, s. r.

1621

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveščku, prepovedan.)

Moja glava je prazna, brez moči leže moje roke na naslonjalu stola, ne verujem, da se bom mogel še kdaj dvigniti. Za ograjo balkona se stiskajo travniki pred temnimi ploskvami gozdov, megla veje čez nje, na obzorju pa se dvigajo plave gore. Za gorami vstajajo temni oblaki, ki postajajo vedno bolj svetli in bolj raztreseni, dokler v majhnih kosmih ne dosežejo meseca. Daleč se dvigajo topoli v neki izdajalski luči — daleč proč, samo še spomin. Topoli naše mladosti. Drevesa nekega drugega življenja. Bela in nejasna cesta reže pokrajino ter se izgublja v zmedah mesta, nad katerega strehami stoji mesec. Kako le more biti svet tako srebrn in tih —

Ludvik, ne maram več. Tudi jaz ne maram. Kaj naj še počnem tu? Mi vsi skupaj ne spadamo več semkaj. Izkoreninjeni, požgani, utrujeni — zakaj si šel sam odtod?

Vstal sem. Moje roke žare. Moje oči gore. Čutim,

112

da imam mrzlico. Moje misli so zmešane. Nič več ne vem, kaj počnem. »Pridite pome,« sem šepetal, »prijdite pome!«

Zobje so mi drgetali od mrzlice. Roke so bile vlažne. Opočel sem se naprej. Pred očmi so mi migljali veliki, črni krogi.

Naenkrat sem odrevenel. Se niso odprla neka vrata? Ni zažvenketalo okno? Groza me je obšla. Skozi odprta vrata svoje sobe sem videl na steni viseti svoj stari vojaški suknjič. Po prstih sem se previdno plazil do njega, da ne bi ničesar opazil; plazil sem se proti tistemu sivemu suknjiču, ki nam je vse razbil, našo mladost in naše življenje — snel sem ga, hotel sem ga vreči proč, toda naenkrat sem ga vrgel čez rame in ga oblekel; takrat sem občutil, kako se me je polastil skozi kožo; tresel sem se in srce mi je bilo visoko v vratu — naenkrat je neki zvok pretrgal tihoto, planil sem pokonci, se ozrl in se ves prestrašen stisnil k steni —

V medli svetlobi odprtih vrat je stala senca. Premikala in majala se je, se bližala in migala; iz sence se je začela oblikovati postava, obraz s temnimi očesnimi jamami, med katerimi je zevala široka praska; usta, ki so govorila brez glasu — ali ni to? »Walter —« sem šepetal, Walter Willenbrock, padel avgusta 17 pri Paschendaelu — ali sem zblaznel? Sa-

njam? Sem bolan? — Toda za njim se je že rinil naprej nekdo drug, bleđ, sključen, vpognjen — Friderik Tobergte, kateremu je pri Soissonsu razstrellek raztrščil hrbet, ravno ko je čepel na stopnicah stanišča. — Potem so se začeli prerivati noter drugi, z mrtvimi očmi, sivi in strahotni; četa senc. Zopet so prišli in napolnili sobo — Franc Kemmerich, amputiran, ko je dopolnil osemnajst let, tri dni nato mrtev; Stanislav Katezinsky s plazečimi nogami in povešeno glavo, iz katere je cizela temna, ozka nit — Gerhard Feldkamp, od mine raztrgan pri Ypernu, Pavel Bäumer, padel oktobra 1918, Henrik Wessling, Anton Heinzmann, Hale Westhus, Oton Matthes, Franc Wagner; sence, sence, dolga vrsta, brezkončna četa. — Pripihale so noter te sence, posedle po knjigah, splezale na okno, napolnile sobo —

Toda naenkrat se je zlomila groza in osuplost — počasi se je začela dvigati močnejša senca; plazila se je skozi vrata z dvignjenimi rokami. Senca je postajala živa, kosti so rasle vanjo, kredasto belo so se svetili zobje iz črnega obraza, tudi oči v temnih jamah so se začele svetlikati — vzpet ko morskii pes se je plazil noter, proti meni — angleški stotnik — za njim so po tleh drsele ovojke. Z mehkim potiskom se je dvignil in stegnil roke proti meni — »Ludvik! Ludvik!« sem zakričal, »pomaga mi, Ludvik!«



Letalec Oskar Gentsch

Nemški letalec Oskar Gentsch, ki je izumil posebno letalo na veter, je zmagal v velikih letalskih tekmi na Rhönu in dobil častno nagrado Zveze nemških letalcev.

Vrednost plemstva

Visokodoneči plemiški naslovi imajo na ljudi še vedno neko magično moč. Plemstvo je sicer že skoro povsod odpravljeno, vsaj uradno, nekdanji plemenitaši pa vendar še dandanes zvesto varujejo svoje naslove vsaj kot zasebniki in to ne brez uspeha. Tako vemo, da imajo n. pr. v republikanski Franciji stari plemenitaši še vedno jako velik družabni ugled, čeprav nimajo nič drugega več kakor le svoje zgodovinske naslove. V deželah pa, kjer je plemstvo odpravljeno, vsaj uradno, šele nekaj let, cenijo ljudje plemenitaške naslove še toliko višje.

Spoštovanje in strah ljudi pred plemenitaši pa znajo razni pustolovci in sleparji prav spretno izkoriščati in v Nemčiji in v Avstriji skoro ne mine dan, da ne bi časopisi poročali o kakem pustolovcu, ki se je izdajal za grofa ali barona in s svojim naslovom sleparil lahkovne ljudi. Sleparjem pa ne nasedajo samo priprosti obrtniki, kmetje ali dekle, ampak tudi ljudje, ki bi jih človek imel za nekoliko bolj pametne.

Tako poročajo iz Berlina o nekem lopovu, ki se je izdajal za »barona Edgara von Alten« in za komornika bivšega pruskega princa Friderika Viljema. Ta »baron« si je znal pridobiti vstop v rodbino spoštovanega berlinskega veleindustrijalca in je industrijalca in njegovo so-progo s svojimi res lepimi in čednimi manirami tako omamil, da mu je hotel izročiti nadzorstvo nad svojimi podjetji in mu dati svojo hčer za ženo. Vse bi se bilo za »gospoda barona« prav lepo in gladko končalo, če ne bi bil prokurist industrijskega podjetja nekaj previdnejši kot njegov gospodar. Prokurist si je namreč poiskal privatnega detektiva, ki je kmalu ugotovil, da »gospod baron« ni nikak baron, ampak 42-letni priprosti pekovski pomočnik Oton Laake, ki je bil zaradi podobnih sleparij že večkrat kaznovan.

»Gospod baron« je pa nekaj časa le prav udobno živel na račun premožnega, a neprevidnega in v plemenitaške naslove zaljubljenega fabrikanta in njegove žene. Žena je kupila »gospodu baronu« eleganten avtomobil za več kot pol milijona dinarjev, fabrikant pa je posodil lopovu »na njegova posestva«, ki so pa bila menda nekje na luni, nad poldrug milijon dinarjev...

Sleparške »baronije« bo sedaj konec v ječi.

Brada zopet moderna?

Volitve za predsednika francoske republike utegnejo imeti tudi neke posledice za moško modo. Novi predsednik francoske republike g. Doumer nosi namreč lepo brado in poznavalci razmer trdijo, da se bo sedaj zopet razširila moda brade. Kdor ne bo nosil brade, ne bo več zrel za »družbo«.

Neozdravljive bolnike bodo morili — brez bolečin

»New York Times« poročajo, da so zdravniki v državi Illinois (Zedinjene države) nedavno svoji pokrajinski vladi predlagali, da smejo neozdravljive umobolnike, pa tudi druge neozdravljive bolnike rešiti za vedno njihovega trpljenja z uspavanjem. Društvo zdravnikov v tej državi se je postavilo na stališče, da je življenje in zdravje za človeka res največja dobrina, da pa so tudi slučajji, ko se bolezen ne da več ozdraviti, tako da je bolnik do konca svojega življenja sebi v nadlego in drugim v pokoro in zato naj bi bilo zdravnikom dovoljeno, seveda pod nadzorstvom državnih oblasti, da take ljudi na lep način in brez bolečin »rešijo« t. j. usmrte.

Uničujte muhe!

Zakaj? Tako pač ni treba vprašati nikogar, kogar so kedaj muhe pošteno pikale; saj niti sami starogrški bogovi, ki so kraljevali in vladali na gori Olimp, niso imeli miru pred to sitno živaljo in kdor je hotel želeli svojemu sosedu kaj neprijetnega ali hudega, mu je rekel s pesnikom: »... in nikdar naj ti ne dajo miru te muhe nesramne!«

Tudi že stari Kitajci so dolžili muhe, da so one krive širjenja raznih nalezljivih bolezni, čeprav tega še niso mogli dokazati. Tudi zdravnik Mutall je že leta 1498. učil, da muhe pre-

našajo bolezni, celo kugo. Leta 1880. pa je dokazal učeni Laveran, da prenašajo muhe bacile malarije, leta 1898. pa so za časa špansko-ameriške vojne dokazali, da širijo muhe kolero. Kolikor bolj so učenjaki proučevali življenje muh, toliko bolj so spoznavali nevarnost in škodljivost te živali.

Zive pa muhe povsod, kjer žive ljudje. Zive na severu med Eskimi in v najbolj vročih krajih Afrike. Posebno v hlevih žive rade, ker so živalski odpadki najbolj pripravna legla za mušjo zalego. Najbolj nevarna za širjenje bolezni pa je muha zato, ker leta. Na ta način raznosi ta žival različne bacile in bolezenske kili daleč naokrog.

Zato pa je treba muhe povsod kolikor mogoče uničevati, zlasti pa v hlevih.

Človeško telo in bolezen

Nemški zdravnik za živčne bolezni doktor Kretschner v Marburgu (v Nemčiji, ne v »Mariboru«) je s temeljitimi poskusi dokazal, da obstoji neka tesna zveza med nekaterimi duševnimi boleznimi in med to ali ono obliko človeškega telesa. Dokazal je med drugim, da se slokihi in vitkih ljudi lotevajo druge duševne bolezni kakor pa majhnih in debelušnih. Doktor Venzmer pa je poskušal dokazati v neki svoji knjižici (»Körpergestalt und Seelenanlage«), ki je nedavno izšla, da razsaja jetika mnogo bolj med ljudmi sloke postave, ki imajo slabo razvito mišičevje in malo masti, kakor pa med lepo

okroglimi debeluharji, ki pa jih zopet prijema revmatizem in protin, sladkorna bolezen in pa apnenje žil. Zato pa se morajo visoki in suhi ljudje zelo varovati pred prehladom, debeluharji pa ne smejo jesti vsega, kar bi radi, če ne čajo biti vedno bolni.

Radio in prave

Ameriški listi poročajo: Neki ameriški farmer (kmet) ima radio silno rad. Nekega dne pa je opazil, da se pred oknom njegovega stanovanja vsak večer vstavlja živina, ki prihaja s paše domov, in posluša radio. To opazovanje je kmeta napotilo, da je dal postaviti radio aparat tudi v hlev. Odkar pa je bil postavljen aparat v hlevu, je opazil, da dajejo krave po 30 odstotkov mleka več na dan kakor sicer. Ko so za ta pojav zvedeli na bližnji visoki šoli za kmetijstvo, so tako poslali tja asistenta, da zadevo preišče.

Ta zgodba mogoče ni resnična, na vsak način pa je dobra reklama za radio.

Krava in sport

V »Berliner Tageblatt«-u beremo: »Rekordov ne postavljajo samo ljudje, ampak tudi živali skušajo druga drugo prekositi. V Kanadi n. pr. vzbuja danes največjo pozornost krava, ki hoče očitno doseči svoj rekord v proizvodnji mleka in nihče ne more tajiti, da nima ta krava sportske zavesti in duha; zato pa živi tudi čisto drugače kakor druge krave. Ona živi čisto ločeno od drugih krav, da se ne navzame od njih kakšnih slabih lastnosti, vsako njeno kretnjo pa skrbno opazujejo in silno pazijo na njeno krmo, na njeno spanje in na njeno prebavo.

Zato pa čuti ta žival v sebi tudi dolžnost, da daje vedno več mleka. V pol leta je dala 18.252 litrov mleka, iz katerega so dobili 2133 funtov masla! Če pojde to tako naprej, bo kmalu postala ta žival najslavnejša krava v Ameriki; saj jo že danes občudujejo mlekarji strokovnjaki in živinozdravniki ji vedno tipajo žile. Molzti se da štirikrat na dan, zato pa jo vse boža in od vseh strani ji prinašajo darila. Manjka samo še, da jo proglašajo za »kraljico lepote«.

Če bi pa res bila »kraljica lepote«, bi brez dvoma vsi biki drli za njo in kmalu bi imela svojo vilo, nekaj avtomobilov in pa angažma za zvočni film... Mu-u-u...!

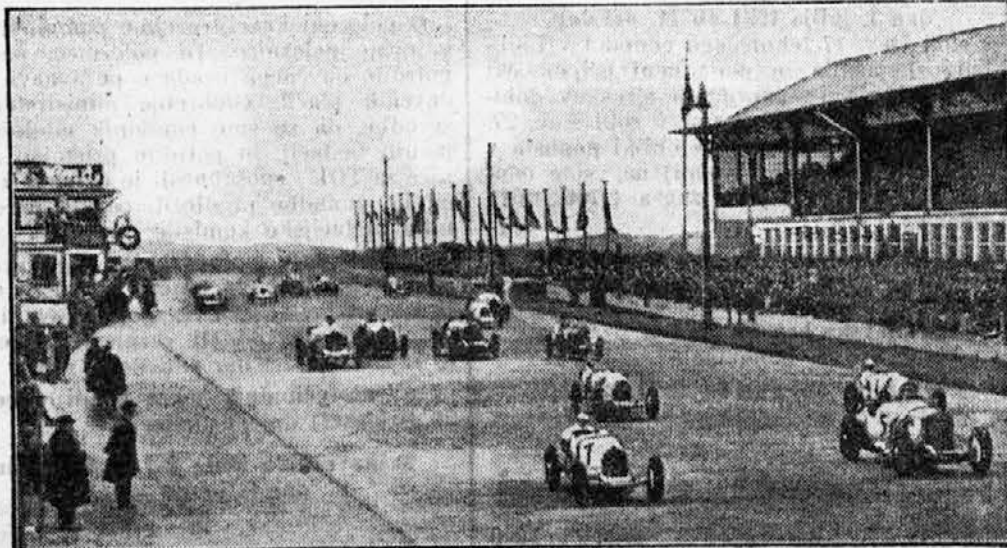
Višnjev krompir

Najnovejša delikatesa, ki je zlasti na Angliškem zelo čislajo in tudi kupujejo, je višnjev krompir. Ta krompir, imenujejo tudi »kongokrompir«, ker so ga prinesli v Evropo iz afriške države Kongo. Višnjev krompir je skozi in skozi enake višnjeve barve, ki pa prehaja nekoliko v rdečkasto; sicer pa se ne po obliki od našega krompirja prav nič ne razločuje. Ta krompir ima, kakor pravijo, posebno dober in fin okus in zato je tudi primerno drag.



Humor

»Veruj mi, da ohranja rastlinska hrana človeka zdravega in da mu daljša življenje.«
»Zakaj pa ješ potem pečenko?«
»Med nama povedano — jaz sem tega življenja že sit...«



Avtomobilska dirka na Nürnberg-ringu

Na dirki, ki so jo priredili za avtomobile in za motorna kolesa, je zmagal dirkač Caracciola na Mercedes-avtomobilu, dirkač Bauhofer pa na motorju.



Menih ravna cestni promet

V mestu Detroit ob Michiganskem jezeru (Zedinjene države) obiskuje ob nedeljah službo božjo v tamošnji frančiškanski cerkvi toliko ljudi, da se promet zaradi gneče večkrat ustavi. To neprimliko so odpravili s tem, da so deložili nekega frančiškana, ki odkazuje ljudem prostore za avtomobile in ki sploh ravna ves promet okoli cerkve.